

VITA ACADEMICA

2015 NR 4 (84)

WRZESIEŃ – PAŹDZIERNIK

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

*Benedykt XVI
doktorem honoris causa*

Drodzy studenci!

Niezmiernie miło mi po raz kolejny powitać Was po wakacjach. Szczególnie mocno pozdrawiam tych, którzy po raz pierwszy przekraczają progi Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Dziękujemy, że wybraliście właśnie naszą uczelnię i mamy nadzieję, że będziecie zadowoleni z tego wyboru.

Na początku nowego roku akademickiego z całego serca życzę, aby przyniósł Wam on wiele sukcesów i radości, aby czas spędzony w murach naszej *Almae Matris* zaowocował w przyszłości. Zapewniam, że osobiście dołożę wszelkich starań, aby nasza uczelnia spełniła Wasze oczekiwania i będę Was wspierać na drodze zdobywania wykształcenia.

Powodzenia!

ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak
rektor

W numerze

z życia Uczelni

Wydarzyło się.....	3
Komunikaty Senatu.....	4
Benedykt XVI doktorem <i>honoris causa</i>	6
Elie Wiesel doktorem <i>honoris causa</i>	10
Promocje akademickie.....	12

konferencje

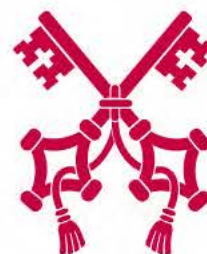
Symposium Święta Urszula Ledóchowska – kobieta w Kościele i społeczeństwie.....	14
Symposium Zagrożenia współczesnej rodziny jako wyzwanie duszpasterskie.....	15
Pielgrzymowanie przekraczające granice.....	17
Konferencja Szczęście i radość w relacjach społecznych.....	18
Konferencja Komunikacja i zdrowie.....	19

nie tylko nauka

Rzymskie spotkania.....	20
W wakacje z Lyonu, Dijonu i Rzymu do Krakowa.....	21
Aplikuj o granty!.....	23
Elektroniczne źródła informacji dostępne w Bibliotece UPJPII.....	38
Recenzje.....	40

studenci

Wyjazd naukowy studentów Wydziału Prawa Kanonicznego do Rzymu.....	25
II Interdyscyplinarne Warsztaty Filozoficzne.....	27
Warsztaty historyczne dla uczniów.....	28
Świat na wyciągnięcie ręki – 2015/2016.....	29
Wyjazd pracowników MSJO do Centrum Językowego w Wiedniu.....	31
Wspomnienia z Erasmy Lukasa Schibowskiego.....	32
Wspomnienia z Erasmy w Wiedniu.....	33
Praktyki w ramach Erasmus+ w Rzymie.....	34
Tydzień na Sycylii.....	35
Kamil kręci film.....	37

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 25
tel. 12 421 68 48, wew. 626; faks 12 422 86 26
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna
Monika Wiertel

Opracowanie graficzne
Marta Jaszczuk

Zdjęcie na okładce
Jacek Bednarczyk

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 22 września 2015 roku.
Nakład 1500 egz. • ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

WYDARZYŁO SIĘ

- 20–23 maja 2015 roku trwał Festiwal Nauki w Krakowie, w którym wziął udział także UPJPiI.
- 21–22 maja 2015 roku odbyła się konferencja *Szczęście i radość w relacjach społecznych* zorganizowana przez Katedrę Filozofii Społecznej i Polityki Wydziału Filozoficznego.
- 22 maja 2015 roku odbyła się konferencja *Polska, Europa: o miejsce dla klauzuli sumienia* współorganizowana przez Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II i Międzywydziałowy Instytut Bioetyki.
- 23 maja 2015 roku w ramach otwartego seminarium *Godność – wolność – subsydiarność* organizowanego przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie i Fundację Konrada Adenauera odbył się wykład otwarty o. dr. Macieja Zięby OP pt. *Wolność*.
- 25–28 maja 2015 roku na zaproszenie Wydziału Filozoficznego prof. Tomas Sodeika (Uniwersytet Wileński) wygłosił wykłady otwarte *Transformacje ontologii: zapomnienie bycia a (post)sekularyzm*.
- 28–29 maja 2015 roku odbyła się konferencja *Myśl polityczna i ustrojowa II Rzeczypospolitej*.
- 28–29 maja 2015 roku Katedra Dziejów Kultury Instytutu Historii Sztuki i Kultury zorganizowała konferencję *Kultura religijna Małopolski w średniowieczu i dobie nowożytnej*.
- 30 maja 2015 roku odbyła się konferencja *Rodzice chronią dzieci*.
- 2 czerwca Katedra Etyki Pracy Socjalnej, Katedra Pedagogiki Ogólnej Instytutu Pracy Socjalnej oraz Katedra Psychologii Instytutu Nauk o Rodzinie zorganizowały konferencję *Rodzina cenniona i zagrożona*.
- 2 czerwca 2015 roku zorganizowany został International Day, którego celem była promocja programu Erasmus+.
- 4 czerwca 2015 roku odbyła się tradycyjna procesja Bożego Ciała z Wawelu przed bazyliką Mariacką, w której wzięli udział przedstawiciele UPJPiI.
- 5 czerwca 2015 roku odbyła się konferencja *Kościół w dialogu. 50 lat po Vaticanum II* współorganizowana przez Katedrę Hermeneutyki Biblijnej i Judaistyki.
- 6 czerwca 2015 roku Katedra Edukacji Medialnej i Katedra Pedagogiki Społecznej i Pracy Socjalnej zorganizowały konferencję *Komunikacja i zdrowie*.
- 8 czerwca 2015 roku w kolegiacie św. Anny miały miejsce uroczyste promocje akademickie.
- 8 czerwca 2015 roku został zatwierdzony przez Kongregację Edukacji Katolickiej nowy Statut UPJPiI.
- 8 czerwca 2015 roku Koło Naukowe Teologów zorganizowało konferencję *Newmanalia – odkrywając ortodoksję*.
- 9 czerwca 2015 roku odbyło się wręczenie książki pamiątkowej dedykowanej prof. Krzysztofowi Zanussiemu *Cierpienie i nadzieja w twórczości filmowej Krzysztofa Zanussiego. Tom jubileuszowy w 75. rocznicę urodzin i 45. rocznicę debiutu*.
- 9 czerwca 2015 roku odbyło się seminarium *Nie wolno się brzydko bawić*, na które składały się projekcja filmu w reżyserii Urszuli Sochackiej i dyskusja z reżyserką.
- 11 czerwca 2015 roku odbyło się seminarium *Naprotechnologia – jest nadzieja! Postaw na leczenie, a nie zapłodnienie in vitro*.
- 11–13 czerwca 2015 roku trwała konferencja *Russian Religious Thought* zorganizowana przez Wydział Filozoficzny i Instytut Edyty Stein w Granadzie.
- 18 czerwca 2015 roku w Instytucie Historii Sztuki i Kultury odbyła się promocja półrocznika *Barok. Historia – literatura – sztuka*.
- 27 czerwca 2015 odbyła się konferencja *Bogactwo charyzmatów. Życie konsekrowane po Soborze Watykańskim II* zorganizowana przez Instytut Duchowości Wydziału Teologicznego.
- 30 czerwca 2015 roku prof. Elie Wiesel otrzymał tytuł doktora honoris causa UPJPiI.

- 4 lipca 2015 roku UPJPII nadał tytuł doktora *honoris causa* Benedyktowi XVI.
- 4–6 września 2015 roku trwała konferencja *Droga św. Jakuba w Polsce – historia, teraźniejszość, przyszłość. W 10. rocznicę otwarcia pierwszego polskiego odcinka Camino de Santiago* współorganizowana przez UPJPII.

Komunikaty Senatu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

po zwyczajnym posiedzeniu w dnia 16 czerwca 2015

1. Rozpoczęto procedurę nadania godności doktora *honoris causa* abp. Celestinowi Miglioremu. Na recenzentów dorobku kandydata wyznaczono ks. prof. dr. hab. Henryka Stawniaka (UKSW) oraz ks. prof. dr. hab. Tomasza Rozkruta, natomiast na laudatora ks. prof. dr. hab. Jana Macieja Dyducha.
2. Zdecydowano o nadaniu złotych medali Zasłużony dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II ks. dr. Bronisławowi Fidelusowi, ks. prof. dr. hab. Adamowi Kubisiowi, ks. prof. dr. hab. Janowi Maciejowi Dyduchowi oraz ks. prof. dr. hab. Józefowi Krzywdzie.
3. Podjęto uchwałę w sprawie pensum dydaktycznego na rok akademicki 2015/2016.
4. Wyrażono zgodę na zmiany personalne w Komisji ds. nowelizacji Regulaminu studiów UPJPII. W skład komisji włączono pana Macieja Pielę oraz wyrażono zgodę na wprowadzenie pani Justyny Richert-Niedźwiedzkiej na miejsce pana Maurycego Fojcika.
5. Zatwierdzono Regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi UPJPII.
6. Wyrażono zgodę na zawarcie porozumienia o współpracy z Russian Christian Academy for the Humanities w Petersburgu.
7. Wyrażono zgodę na zawarcie porozumienia o współpracy z Hrvatsko katoličko sveučilište w Zagrzebiu.
8. Wyrażono zgodę na zatrudnienie pani Magdaleny Nagięć, dotychczas pełniącej obowiązki dyrektora Biblioteki UPJPII, na stanowisku dyrektora Biblioteki.
9. Prorektor ds. rozwoju i polityki kadrowej ks. prof. dr. hab. Wojciech Misztal ze względu na troskę o budżet UPJPII zwrócił się do księży dziekanów o ograniczenie godzin zleconych i godzin nadliczbowych do niezbędnych przypadków. Zwrócił się też o przekazanie wszystkim kierownikom jednostek organizacyjnych UPJPII, by ze względu na dbałość o stan finansów UPJPII ograniczyli zawieranie umów-zleceń i umów o dzieło do niezbędnych przypadków.
10. Prorektor ks. prof. Wojciech Misztal poprosił wszystkich pracowników odpowiedzialnych za stronę www.upjp2.edu.pl o włączenie się w aktualizację i uzupełnienie informacji, gdyż zwłaszcza w czasie rekrutacji jest to bardzo ważne medium.
11. Prorektor ks. prof. Wojciech Misztal poinformował o zaplanowanej promocji UPJPII w szkołach średnich, która będzie się opierać na aktywnym uczestnictwie uczelni w życiu szkolnym, prosząc jednocześnie o wsparcie tej inicjatywy przez pracowników uczelni.
12. Na wniosek Rady Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego zatwierdzono zmiany w efektach kształcenia na studiach trzeciego stopnia prowadzonych na tym Wydziale.
13. Podjęto uchwałę w sprawie zmiany planu rzeczowo-finansowego na 2014 rok.
14. Podjęto uchwałę w sprawie zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego na 2015 rok.
15. Podjęto uchwałę w sprawie wyboru firmy badającej sprawozdanie finansowe za 2014 rok: A. M. Jesiłowscy – Finanse Sp. z o.o.
16. Zatwierdzono znowelizowany Regulamin ustalania zasad przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów UPJPII.

po nadzwyczajnym posiedzeniu w dniu 1 lipca 2015

1. Przyjęto recenzje ks. prof. dr. hab. Tomasza Rozkruta oraz ks. prof. dr. hab. Henryka Stawniaka (UKSW) w sprawie nadania stopnia doktora *honoris causa* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie Jego Ekscelencji abp. Celestinowi Miglioremu oraz podjęto uchwałę w tej sprawie.
2. Zatwierdzono Regulamin studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.
3. Zatwierdzono porozumienie o współpracy z Papieskim Uniwersytetem w Salamance.
4. Podjęto uchwałę w sprawie ustalenia wynagrodzeń za prowadzenie zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych i zleconych w roku akademickim 2015/2016.
5. Na wniosek Rady Instytutu Pracy Socjalnej zatwierdzono wybór ks. dr. hab. Piotra Krocza, prof. UPJPII na dyrektora tego Instytutu na dokończenie kadencji 2013–2017.

Jak rozpoznawać budynki z dużej odległości.

NO. 1

BIBLIOTEKA

BIBLIOTEKA UNIWERSYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II W KRAKOWIE

UL. BOBRZYŃSKIEGO 10, TEL. 12 421 84 40, 12 423 50 05

WWW.BIBLIOTEKA.UPJP2.EDU.PL

Biblioteka posiada książki, czasopisma i wydawnictwa audio-wideo z zakresu teologii, filozofii, historii, pedagogiki, psychologii, socjologii, sztuki i literatury oraz cenne dary, m.in. Jana Pawła II i Jerzego Turowicza. Większość zbiorów w wolnym dostępie.

Biblioteka oferuje pokoje do pracy indywidualnej, bezpłatny dostęp do Internetu, Wi-Fi, realizację zamówień także przez Internet, bezpłatne skanowanie wybranych tekstów, profesjonalną pomoc wykwalifikowanej kadry.

OTWARTA

**PONIEDZIAŁEK-PIĄTEK
9.00-18.00**

**SOBOTA
9.00-15.00**

DOJAZD

**TRAMWAJE 11, 18, 23, 52,
AUTOBUS 194**

Benedykt XVI doktorem honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i Akademii Muzycznej w Krakowie

tekst: Monika Wiertek

zdjęcia: Jacek Bednarczyk

4 lipca br. grono doktorów *honoris causa* dwóch krakowskich uczelni powiększyło się o wybitną i znakomitą osobę. Tego dnia bowiem Benedykt XVI, papież emeryt, przyjął tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i Akademii Muzycznej w Krakowie. Uroczystość miała miejsce w Castel Gandolfo.

Decyzja o przyznaniu tej godności Benedyktowi XVI zapadła na początku tego roku, kiedy rektor UPJPII, ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, i rektor Akademii Muzycznej w Krakowie, prof. dr hab. Zdzisław Łapiński, wystosowali do Benedykta XVI list, prosząc o uczynienie nam zaszczytu przyjęcia tytułów doktora honorowego obu uczelni. List popierający starania uczelni napisał także kard. Stanisław Dziwisz – wielki kanclerz UPJPII. Na początku lutego przysłała odpowiedź od papieża emeryta, który napisał, czyniąc tym samym wyjątek od przyjętej zasady nieprzyjmowania żadnych wyróżnień, odkąd wszedł „w klimat ciszy i ukrycia”: „Jednak propozycja przedstawiona mi przez Akademię Muzyczną w Krakowie i Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie to prawdziwy wyjątek. Jestem świadomy, że moje niewielkie teksty o muzyce kościelnej nie zasługują na takie wyróżnienie. Jed-

nak radość, że mogę w ten sposób na nowo stanąć blisko czcigodnej i umiłowanej osoby świętego Jana Pawła II, jest tak wielka, że nie mogę powiedzieć «nie» w sprawie tego wyróżnienia. Przyjmuję zatem z wdzięcznością i radością doktorat *honoris causa* ze strony Waszych szanownych Instytucji”.

Senaty obu uczelni poprzez swoją decyzję chciały docenić wielki szacunek Benedykta XVI do tradycji muzycznej Kościoła i jego wrażliwość na dialog muzyki z wiarą. Jego głęboka, teologiczna refleksja o muzyce kościelnej, pasterska dbałość o jej artystyczną wartość i związek z wielowiekową tradycją muzyczną, a nade wszystko troska o jej należne miejsce w obrzędach odnowionej liturgii Kościoła po Drugim Soborze Watykańskim, są niezwykle cenne i godne najwyższego uznania. Najdobitniej wyrażają się one w słowach: „teolog niekochający sztuki, poezji, muzyki i natury może być niebezpieczny. Ta bowiem ślepotą i głuchotą na piękno nie jest sprawą drugorzędną, lecz może wycisnąć piętno także na jego teologii” (*Raport o stanie wiary. Z Josephem Ratzingerem rozmawia Vittorio Messori*, przekł. Z. Orszyn, Marki 1986, s. 111–112). Benedykt XVI jest teologiem kochającym sztukę, a w szczególności muzykę, i czyni z niej przedmiot reflek-

sji teologicznej. Nie zajmował się nią jednak z perspektywy muzykologicznej, ale z punktu widzenia teologa, badając relacje między muzyką a wiarą. Zakreślając obszar badawczy teologii muzyki, stwierdził: „Teolog nie może wdawać się w dyskusje czysto muzykologiczne, ale może postawić pytanie, gdzie znajdują się punkty styczne między wiarą a sztuką. Może próbować wyjaśnić, w jaki sposób wiara przygotowuje wewnętrzną przestrzeń dla sztuki i jakie wstępne przesłanki podaje dla jej drogi” (J. Ratzinger, *Nowa pieśń dla Pana*, przekł. J. Zychowicz, Kraków 1999, s. 153).

Przyznanie doktoratu *honoris causa* Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI przez dwie krakowskie uczelnie, które wspólnie prowadzą kierunek muzyka kościelna w Międzyuczelnianym Instytucie Muzyki Kościelnej, ma wymowę symboliczną. Wspólnoty akademickie Akademii Muzycznej w Krakowie i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pragną w ten sposób oddać hołd i wyrazić ogromną wdzięczność Ojcu Świętemu za jego głębokie, niezwykle cenne dla teologicznej refleksji nauczanie o muzyce, a także okazywanie przez wiele lat na wszystkich stanowiskach, jakie piastował, szczególnej troski o szlachetne piękno muzyki kościelnej i jej właściwe miejsce w sprawowaniu liturgii.

W uroczystości wzięli udział kard. Stanisław Dziwisz – metropolita krakowski i wielki kanclerz UPJPII – oraz przedstawiciele pracowników i studentów obu uczelni. Całość została ubogacona śpiewem chóru Psalmidia UPJPII oraz grą kwartetu smyczkowego YPSYLON AM.

Jesteśmy przekonani, że przyznanie doktoratu *honoris causa* emerytowanemu Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI przez obydwie uczelnie będzie wyrazem hołdu i wdzięczności dla osoby papieża. Jego głęboka, teologiczna refleksja o muzyce kościelnej, pasterska dbałość o jej artystyczną wartość i związek z wielowiekową tradycją muzyczną, a nade wszystko troska o jej należne miejsce w obrzędach odnowionej liturgii Kościoła po Drugim Soborze Watykańskim są niezwykle cenne i godne najwyższego uznania. To stanowi podstawę decyzji o nadaniu Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI godności doktora *honoris causa*.

Materiał filmowy z uroczystości na www.jp2tv.pl.

Lectio magistralis Benedykta XVI

W tej chwili mogę jedynie wyrazić moje najszczerze i najserdeczniejsze podziękowania za wielki zaszczyt, jaki mi zgotowaliście, przyznając *doctoratus honoris causa*. Dziękuję Wielkiemu Kanclerzowi, Jego Eminencji drogiemu kardynałowi Stanisławowi Dziwiszowi i władzom akademickim obu uczelni. Cieszę się przede wszystkim, że w ten sposób jeszcze bardziej pogłębił się mój związek z Polską, z Krakowem, z ojczyzną naszego wielkiego świętego Jana Pawła II. Bez niego bowiem trudno sobie nawet wyobrazić moją drogę duchową i teologiczną. Swoim żywym przykładem ukazał on nam również, jak mogą się ze sobą łączyć radość wielkiej muzyki sakralnej i zadanie wspólnego uczestnictwa w liturgii, podniosła radość i pokorna prostota celebracji wiary.

W latach posoborowych z nową żarliwością ujawnił się bardzo stary spór w tej kwestii. Ja sam wychowałem się w rejonie Salzburga naznaczony wielką tradycją tego miasta. Było tam czymś naturalnym, że uroczyste msze święte z towarzyszeniem chóru i orkiestry stanowiły integralną część naszego doświadczenia wiary w celebracji liturgii. Na trwałe, na przykład, wpisało się w moją pamięć, że skoro tylko zabrzmiały pierwsze nuty *Mszy koronacyjnej* Mozarta, to jakby otwierało się niebo i można było bardzo głęboko odczuć obecność Pana. Jednakże obok tego obecny już był Ruch Liturgiczny, zwłaszcza za pośrednictwem jednego z naszych kapelanów, który później został wicerektorem, a następnie rektorem Wyższego Seminarium Duchownego we Fryzynie. Później, podczas moich studiów w bawarskim Monachium, bardzo konkretnie coraz mocniej wnikałem w ruch

liturgiczny poprzez wykłady profesora Josepha Paschera, jednego z najważniejszych ekspertów Soboru w tematyce liturgicznej, a zwłaszcza przez życie liturgiczne we wspólnocie seminaryjnej. Tak więc stopniowo wyczuwalne stało się napięcie między *participatio actiosa* (aktywnym uczestnictwem) zgodnym z liturgią a uroczystą muzyką, która otaczała działanie sakralne, chociaż jeszcze tego tak silnie nie dostrzegałem.

W konstytucji o liturgii świętej Soboru Watykańskiego II napisano bardzo wyraźnie: „Z największą troskliwością należy zachowywać i otaczać opieką skarbiec muzyki kościelnej” (114). Z drugiej strony tekst ten podkreśla jako podstawową kategorię liturgiczną *participatio actiosa* wszystkich wiernych w świętej czynności. To, co w soborowej konstytucji jest jeszcze zgodnie złączone, później, w recepcji Soboru, było często stawiane w relacji dramatycznego napięcia. Znaczące środowiska Ruchu Liturgicznego utrzymywały, że dla wielkich dzieł chóralnych i dla mszy na orkiestrę w przyszłości miejsce będzie tylko w salach koncertowych, a nie w liturgii, gdzie może być miejsce tylko dla śpiewu i wspólnej modlitwy wiernych. Z drugiej strony było zakłopotanie z powodu zubożenia kulturowego Kościoła, które musiało stąd wynikać. Jak można pogodzić te dwie rzeczy? Jak realizować Sobór w jego całości? Takie pytania narzucały się mnie i wielu innym wiernym, zarówno ludziom prostym, jak i osobom posiadającym wykształcenie teologiczne.

W tym momencie warto może postawić pytanie podstawowe: Czym właściwie jest muzyka? Skąd pochodzi i do cze-

go zmierza? Myślę, że można wskazać trzy „miejsca”, z których wypływa muzyka.

Pierwszym jej źródłem jest doświadczenie miłości. Kiedy ludzie byli zaurzeczni miłością, otwierał się im inny wymiar istnienia, nowa wielkość i perspektywa rzeczywistości. Pobudzała ona także do wyrażania siebie w nowy sposób. Poezja, śpiew i w ogóle muzyka zrodziły się z tego doświadczenia wstrząsu, z tego otwierania się nowego wymiaru życia. Drugim źródłem muzyki jest doświadczenie smutku, dotknięcie śmiercią, bólem i otchłaniami istnienia. Także i w tym przypadku otwierają się w przeciwnym kierunku nowe wymiary rzeczywistości, które nie mogą znaleźć odpowiedzi w samych tylko słowach. Wreszcie trzecim miejscem pochodzenia muzyki jest spotkanie z tym, co Boże, od początku w jakiejś mierze definiującym to, co ludzkie. Tu najbardziej jest obecne coś zupełnie innego i coś zupełnie wielkiego, co pobudza w człowieku nowe sposoby wyrażania siebie. Może da się powiedzieć, że w istocie także w dwóch pozostałych obszarach – miłości i śmierci – dotyka nas tajemnica Boga, a więc w tym sensie dotknięcie przez Boga stanowi w sumie źródło muzyki. To wzruszające, gdy dostrzegamy, że na przykład w psalmach ludziom nie wystarcza już sam tylko śpiew i znajdujemy odwołanie do wszystkich instrumentów: rozbudzona zostaje ukryta muzyka stworzenia, jej tajemniczy język. Wraz z Psalterzem, w którym mamy do czynienia z dwoma motywami miłości i śmierci, znajdujemy się wprost u źródeł muzyki Kościoła Bożego. Można powiedzieć, że jakość muzyki zależy od czystości i wspaniałości spotkania z tym, co Boże, z doświadczeniem miłości i cierpienia. Im bardziej czyste i prawdziwe jest to doświadczenie, tym czystsza i wspanialsza będzie także muzyka, która z niego się rodzi i rozwija.

W tym miejscu chciałbym wyrazić myśl, która w ostatnim czasie pochłaniała mnie coraz bardziej, tym bardziej, im częściej różne kultury i religie wchodzą między sobą w relacje. W ramach najróżniejszych kultur i religii obecna jest wielka literatura, świetna architektura, malarstwo i wspaniałe rzeźby. I wszędzie jest także muzyka. A jednak w żadnym innym środowisku kulturalnym nie ma muzyki o wielkości dorównującej tej, która zrodziła się w kontekście wiary chrześcijańskiej: od Palestriny do Bacha, Haendla aż po Mozarta, Beethovena i Brucknera. Muzyka zachodnia jest czymś wyjątkowym, niemającym sobie równych w innych kulturach. To powinno skłonić nas do zastanowienia.

Oczywiście, muzyka zachodnia wykracza daleko poza dziedzinę religijną i kościelną. A jednak swoje najgłębsze źródło znajduje w liturgii, w spotkaniu z Bogiem. Jest to bardzo wyraźne u Bacha, dla którego chwała Boga stanowi w ostateczności cel całej muzyki. Wspaniała i czysta odpowiedź muzyki zachodniej rozwinęła się w spotkaniu z Bogiem, który w liturgii uobecnia się nam w Jezusie Chrystusie. Ta muzyka jest dla mnie wyrażeniem prawdy chrześcijaństwa. Tam, gdzie rozwija się taka odpowiedź, miało miejsce spotkanie z prawdą, z prawdziwym Stwórcą świata. Dlatego wielka muzyka sakralna jest rzeczywistością o randze teologicznej oraz o trwałym znaczeniu dla wiary całego chrześcijaństwa, chociaż nie jest konieczne, aby wykonywana była zawsze i wszędzie. Z drugiej jednak strony, jest również ja-

sne, że nie może zniknąć z liturgii i że jej obecność może być szczególnym sposobem uczestnictwa w świętych obrzędach, w tajemnicy wiary.

Jeśli myślimy o liturgii celebrowanej przez świętego Jana Pawła II na każdym kontynencie, widzimy całą szerokość możliwości ekspresyjnych wiary w wydarzeniu liturgicznym. Widzimy także, jak wspaniała muzyka tradycji zachodniej nie jest obca liturgii, ale w niej się zrodziła i rozwinęła, a w ten sposób nieustannie na nowo przyczynia się do jej kształtowania. Nie znamy przyszłości naszej kultury i muzyki sakralnej. Ale jedno jest jasne: tam, gdzie rzeczywiście zachodzi spotkanie z Bogiem żywym, który w Chrystusie przychodzi do nas, tam rodzi się i nieustannie na nowo się rozwija także odpowiedź, której piękno pochodzi z samej prawdy.

Działalność obydwu uczelni, które przyznają mi ten doktorat *honoris causa*, stanowi istotny przyczynek, aby wielki dar muzyki pochodzącej z tradycji wiary chrześcijańskiej pozostawał żywy i pomagał, by twórcza siła wiary także w przyszłości nie gasła. Za to wam wszystkim serdecznie dziękuję, nie tylko za zaszczyt, jakim mnie obdarzyliście, ale także za całą pracę, jaką wykonujecie w służbie pięknu wiary. Niech Pan was wszystkich błogosławi!

Doktorat honoris causa dla profesora Eliego Wiesela

tekst: Monika Wiertelak

zdjęcia: Mike Gladysz

We wtorek 30 czerwca br. prof. Elie Wiesel – pisarz i dziennikarz, twórca pojęcia „Holocaust”, laureat Pokojowej Nagrody Nobla – otrzymał godność doktora *honoris causa* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Uroczystość odbyła się w Park East Synagoge w Nowym Jorku.

Poprzez nadanie prof. Eliemu Wieselowi tytułu doktora *honoris causa* wspólnota akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wyraziła uznanie nie tylko dla jego dorobku naukowego w zakresie filozofii, judaistyki i literatury, który zresztą jest znaczny, oraz wybitnej działalności literackiej, ale przede wszystkim dla jego zaangażowania na rzecz pokoju oraz obrony prawdy i godności człowieka. Prof. Elie Wiesel całe życie poświęcił walce o głębsze zrozumienie zbrodni, piętnowaniu antysemityzmu, nietolerancji i ksenofobii. Przyznany przez Senat naszej uczelni doktorat honorowy to kolejny dowód na rozwijanie dialogu chrześcijańsko-żydowskiego oraz wzajemnej życzliwości obu stron. To także podziękowanie za przywrócenie świadomości zbiorowej Polaków i całego świata postaci Jana Karskiego – bohaterstwa emisariusza Polskiego Państwa Podziemnego.

W wygłoszonej laudacji na cześć Laureata biskup profesor Tadeusz Pierson powiedział: „Spotykamy się dzisiaj z okazji wyjątkowego wydarzenia, jakim jest nadanie najwyższej godności akademickiej – doktoratu *honoris causa* – człowiekowi wielkiego, międzynarodowego formatu, jakim jest profesor Elie Wiesel, świadek potwornej zbrodni przeciwko ludzkości, jaką była eksterminacja narodu żydowskiego w niemieckich obozach koncentracyjnych podczas II wojny światowej. Elie Wiesel podjął się trudnej misji utrwalenia w pamięci świata wiedzy o Holokauście, przez co stał się «posłańcem do ludzkości» z przesłaniem «pokoju, zadość-

uczynienia i ludzkiej godności», jak to określono w uzasadnieniu przyznanej mu w 1986 roku pokojowej Nagrody Nobla. [...] Dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, który jest spadkobiercą Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, erygowanego w 1397 roku w dawnej stolicy Polski, nadanie doktoratu *honoris causa* Eliemu Wieselowi – osobie, która jest symbolem pamięci o Holokauście, znanym obrońcą praw człowieka, propagatorem «zastąpienia nienawiści solidarnością, przyjaźnią i szacunkiem dla godności drugiego człowieka» (jak napisał w recenzji prof. Andrzej Zoll) – stanowi okazję do wpisania się w ten nurt myślenia i czynów, jaki reprezentował czczony już dziś jako święty papież Jan Paweł II, niegdyś student, profesor i wielki kanclerz tej uczelni”.

W uroczystości nadania godności doktora *honoris causa* prof. Eliemu Wieselowi uczestniczył ks. prof. dr hab. Wojciech Żyzak – rektor UPJPII, ks. prof. dr hab. Józef Stala – prorektor ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej oraz bp prof. dr hab. Tadeusz Pieronek – laudator.

Prof. Elie Wiesel w swoim wykładzie doktorskim podkreślił, że ludzkość nie nauczyła się wiele z doświadczenia Holocaustu. Zauważył, że w wielu miejscach na świecie ma się dobrze, a ludzie decydujący o losach świata toczą puste debaty, zamiast działać. „Nie możemy dać złu drugiej szansy!” – zaapelował do zgromadzonych Laureat. Jego wystąpienie nagrodzono oklaskami na stojąco.

W trakcie uroczystości wręczono także złoty Medal Pontyfikatu Jana Pawła II za Zasługi dla Archidiecezji Krakowskiej rabinowi Arthurowi

Schneierowi, który z wielką życzliwością podszedł do naszej wspólnoty akademickiej i gościnnie przyjął nas w murach Park East Synagogue.

Promocje akademickie

tekst: Monika Wiertelk

zdjęcia: Maciej Gradowski

W poniedziałek 8 czerwca 2015 roku o godz. 10.00 w kolegiacie św. Anny nasza wspólnota uniwersytecka przeżywała uroczystość promocji akademickich. Ceremonia rozpoczęła się jutrznią, po której nastąpiło wręczenie dyplomów doktora, doktora habilitowanego i profesora.

Rektor ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak w swoim przemówieniu podkreślił kilka rocznic przypadających na ten czas: 3 czerwca 2005 roku Benedykt XVI mianował kard. Stanisława Dziwisza metropolitą krakowskim i zarazem wielkim kanclerzem UPJPII, 19 czerwca 2009 roku natomiast przekształcił Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie w Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Ksiądz profesor Zyzak podziękował księdzu kardynałowi za troskę, jaką otacza naszą uczelnię. Rektor wyraził też wdzięczność prefektowi Kongregacji ds. Edukacji Katolickiej kard. Zenonowi Grocholewskiemu, który 8 czerwca 2015 roku przeszedł na emeryturę, za dużą życzliwość i troskę o rozwój naszego uniwersytetu.

Dyplom doktora otrzymali:**z Wydziału Teologicznego****ks. dr Zbigniew Bielas**

temat: *Podstawowe zadania katechezy w posłudze katechetycznej Kościoła w Polsce na podstawie podręczników do szkół ponadgimnazjalnych*, promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś

ks. dr Peter Brenkus

temat: *Duchowość mężczyzny w ujęciu Jana Pawła II*, promotor: o. prof. dr hab. Wiesław Gogola OCD

s. dr Aldona Godlewska

temat: *Wysoki ideał moralny według Pierwszego Listu św. Piotra Apostoła*, promotor: ks. prof. dr hab. Stanisław Hałas SCJ

ks. dr Jan Hańderek SDB

temat: *Proces uświęcenia młodzieży w ujęciu św. Jana Bosko*, promotor: o. prof. dr hab. Wiesław Gogola OCD

ks. dr Bogusław Nagel

temat: *Doświadczenie nocy ciemnej w życiu duchowym Służebnicy Bożej Rozalii Celakówny*, promotor: ks. prof. dr hab. Jan Machniak

ks. dr Wojciech Olszowski

temat: *Duszpasterska działalność księdza kardynała Franciszka Macharskiego w archidiecezji krakowskiej w latach 1979–2005. Studium teologiczno-pastoralne*, promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej Baczyński

ks. dr Paweł Otręba

temat: *Sylwetka duchowa chrześcijanina w nauczaniu pasterskim księdza arcybiskupa Stanisława Nowaka w świetle jego „Rozważań radiowych”*, promotor: ks. prof. dr hab. Jan Machniak

dr Michał Zmuda

temat: *Szawel historii a Paweł kanonu. Możliwość egzegezy kanonicznej w kontekście osiągnięć metody historyczno-krytycznej*, promotor: bp prof. dr hab. Roman Pindel

z Wydziału Filozoficznego**dr Grażyna Bilik**

temat: *Sztuka jako najpełniejszy przejaw zakorzenienia ciała w świecie w ujęciu Maurice'a Merleau-Pontyego*, promotor: ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak

dr Maciej Bogdalczyk

temat: *Zbawienie człowieka w myśli filozoficznej Paula Tillicha*, promotor: o. prof. dr hab. Jan Kłoczowski OP

z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego**ks. dr Lech Gralak**

temat: *Inwigilacja pieszych pielgrzymek przez Służbę Bezpieczeństwa w ramach spraw obiektywnych kryptonim „Pątnicy” w latach 1976–1988*, promotor: ks. prof. dr hab. Bogdan Stanaszek

dr Jakub Osiecki

temat: *Apostolski Kościół Ormiański w Armenii sowieckiej w latach 1920–1932*, promotor: ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak

Dyplom doktora habilitowanego otrzymał ks. dr hab. Jan Kalniuk MS (WT)

Dyplomy profesorskie otrzymali ks. prof. dr hab. Jan Machniak (WT)

oraz ks. prof. dr hab. Jan Daniel Szczurek (WT).

Symposium Święta Urszula Ledóchowska – kobieta w Kościele i społeczeństwie

tekst: Małgorzata Krupecka USJK

zdjęcia: ks. Antoni Piś

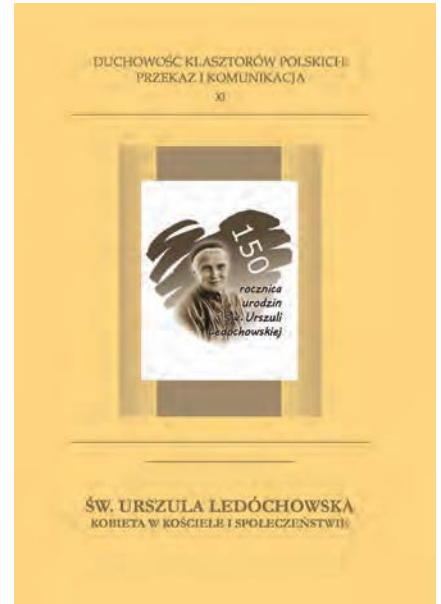
17 kwietnia 2015 roku, dokładnie w 150. rocznicę urodzin św. Urszuli Ledóchowskiej, Katedra Duchowości Mediów i Relacji Społecznych Wydziału Nauk Społecznych oraz Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego zorganizowały XI Symposium z cyklu *Duchowość Klasztorów Polskich: przekaz i komunikacja*. Konferencja pod hasłem: *Święta Urszula Ledóchowska – kobieta w Kościele i społeczeństwie* odbyła się w sanktuarium św. Urszuli w Pniewach niedaleko Poznania.

Prelegenci, którzy w tym uroczystym dniu dzielili się wynikami swoich poszukiwań badawczych, reprezentowali różne specjalizacje teologiczne i różne ośrodki naukowe. Licznie zgromadzone audytorium doceniło nie tylko bogactwo tematów i rozmaitych spojrzeń, ale także możliwość zapoznienia się od razu w publikację pod red. s. Małgorzaty Krupeckiej USJK i ks. Wojciecha Misztala wydaną przez Wydawnictwo Naukowe UPJPII, zawierającą artykuły z poszerzoną wersją wystąpienia prelegentów.

Gości przywitała przełożona generalna urszulanek szarych m. Francisz-

ka Sagun. Bp prof. dr hab. Henryk Wejman (Uniwersytet Szczeciński) mówił o syntezie modlitwy i pracy w życiu i pismach św. Urszuli. Ks. dr hab. Józef Augustyn SJ, prof. Akademii Ignatianum w Krakowie analizował wykorzystanie przez św. Urszulę ignacjańskiej metody rozmyślenia w jej medytacjach biblijnych. O. prof. dr hab. Jacek Kiciński CMF (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu) scharakteryzował aktualność wizji życia konsekrowanego św. Urszuli. Ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) skoncentrował się na *Testamencie* św. Urszuli jako lekturze nie tylko dla urszulanek Serca Jezusa Konającego. Z kolei s. Małgorzata Krupecka USJK, reprezentująca Centrum Duchowości św. Urszuli Ledóchowskiej w Warszawie, próbowała spojrzeć na życie i duchowość św. Urszuli – kobiety, zakonnicy, Polki – przez pryzmat uwarunkowań nowej ewangelizacji. Ks. dr hab. Jacek Hadryś, prof. UAM wskazał na skuteczność ewangelizacji przez radość w świetle doświadczeń i pism św. Urszuli. Ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak – rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – szukał odpowiedzi na pytanie, czego może uczyć św. Urszula o powołaniu i misji rodziny w Kościele i świecie współczesnym. Z kolei ks. dr Wojciech Młeczko CR (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) przebadwał propozycje wychowawcze św. Urszuli, zawarte w jej artykułach w piśmie dla wychowanków pt. *Dzwonek św. Olafa*. Ostatni prelegent, ks. dr Dariusz Madejczyk, dziennikarz i duszpasterz, odwołując się do przykładu św. Urszuli, mówił, jak dziś przekonująco pokazywać świętość.

Symposium było na bieżąco relacjonowane przez poznańskie Radio Emaus. Po przerwie obiadowej i zwiędzaniu kompleksu klasztorno-sanktuarijnego jubileuszowej Eucharystii przewodniczył bp Zdzisław Fortuniak z Poznania.

Symposium Zagrożenia współczesnej rodziny jako wyzwanie duszpasterskie

tekst i zdjęcia: ks. Bolesław Karcz

W dniach od 27 maja do 1 czerwca br. w Magadanie (Rosja) miało miejsce symposium naukowe pt. *Zagrożenia współczesnej rodziny jako wyzwanie duszpasterskie* zorganizowane przez parafię Narodzenia Chrystusa w Magadanie, wspólnotę sióstr miłosierdzia w Magadanie, katedrę Katolickiej Nauki Społecznej UPJPII oraz Instytut Teologiczny Księża Misjonarzy w Krakowie. Z rodzimego środowiska uniwersyteckiego wziął udział prof. Dawid Raizman z Instytutu Historii Dalekiego Wschodu Uniwersytetu w Chabarowsku Filia w Magadanie – najznakomitszy znawca tematyki łagrów i Kołymy, a także miejscowy dziennikarz telewizyjny Igor Dadaszew oraz dziennikarz i nauczyciel miejscowej młodzieży na temat łagrów kołymskich Włodzimierz Muluikin. Symposium miało charakter interdyscyplinarny.

W pierwszym dniu symposium prof. Dawid Raizman podjął temat *Ślady Polaków na Kołymie*, ukazując międzynarodowe pochodzenie zesłanych więźniów. Byli tam zsyłani najgroźniejsi według władzy wrogowie polityczni. O Kołymie mówiono: „stamtąd się już nie wraca”. Łagry kołymskie zaczęły powstawać w latach 30. XX wieku dla zapewnienia taniej siły roboczej. To wówczas znaleziono tam duże zasoby złota i innych minerałów, które wydobywano z ziemi. Powstawały więc prymitywne kopalnie złota, rudy, cyny czy ołowiu, przy których trzeba było zorganizować infrastrukturę, czym zajmowali się więźniowie. Więźniowie pochodzili z 62 krajów z różnych kontynentów od Ameryki po Afrykę Południową. Według prof. Raizmana Polacy przybywali do Magadanu małymi grupami. Największy łagier z polskimi więźniami w Magadanie obejmował ok. 3 tysięcy oficerów wojskowych i był zlokalizowany 4 km od „kołymskiej trasy”. Wszystkich Polaków w tamtejszych łagrach było ok. 4 tysięcy. Więźniowie umierali tutaj przede wszystkim z zima, głodu, chorób, a ich część była rozstrzeliwana. Organizując infrastrukturę, więźniowie zbudowali większość budynków obecnego miasta Magadan. Więźniowie – budownicy miasta musieli się stawiać co jakiś czas przed urzędnikami. Przełomowy stał się rok 1953, kiedy zmarł Stalin, gdyż od tego roku do 1957 likwidowano poszczególne łagry. Sytuacja więźniów zmieniła się. Ponieważ nie mieli gdzie wracać, gdyż nie mogli wyjechać z ZSRR, a chcieli jakoś przetrwać i pokładać swe życie, baraki łagrowskie stały się ich mieszkaniem, a praca więźnia – pracą codzienną, za którą otrzymywali wynagrodzenie, ale, co najważniejsze, nie mieli już nad sobą strażników z bronią w ręku. Po 4 latach pracy mogli się powoli przeprowadzać do wybudowanych w Magadanie małych mieszkań. Mieszkańcami Magadanu stali się tak oprawcy – strażnicy – jak i byli więźniowie, jak wspominała podczas symposium Olga Aleksiejewna Gorzejewa, pochodząca ze Stanisławowa pod Lwowem, która jako 17-latką została więźniarką na Kołymie. Pytana o to, dlaczego trafiła na zesłanie, odpowiedziała, że nie wie, bo przecież w żaden sposób nie występowała przeciw Rosji i nie działała w opozycyjnych

czy politycznych organizacjach. Największym jej marzeniem w łagrach była „codzienna porcja chleba, cukier do herbaty, a jakby było jeszcze masło do chleba, to więcej nic do szczęścia nie potrzeba”. Najcięższym doświadczeniem gułagu była dla niej ponadludzka praca od świtu do nocy. Dopiero gdy słupek rtęci na termometrach spadał do -56 stopni, praca była przerywana. Podczas budowania infrastruktury Magadanu i „trasy kołymskiej” zmarło ok. 2 700 000 więźniów. Jeśli ktoś zmarł przy pracy, to od razu grzebano go w ziemi Drogi Kołymskiej, a gdy ktoś zmarł w łagrze, stawiano w miejscu pogrzebania drewniany palik z denkiem od konserwy, gdzie wybijano gwoździem nr łagrowy, którym był oznaczony więzień. Kołyma stała się jednym wielkim cmentarzem...

W ramach sympozjum prof. Raizman pokazał nam miejsce polskiego łagru. Znajdują się tam jeszcze dwa budynki naczelnictwa, tj. komendantury łagru polskich oficerów. Teren ten jest obecnie zabudowywany kolejnym osiedlem mieszkalnym. Prof. Raizman wskazał nam również dwa inne miejsca łagrów znajdujących się około pół kilometra od poprzedniego oraz pomnik *Maska Skorby* wystawiony w miejscu rozdzielczego łagru dla upamiętnienia wszystkich więźniów Kołymy. Więźniowie przybywali z Władywostoku lub innych portów przez Morze Ochockie do portu w Magadanie i totalnie wyczerpani wcześniejszą drogą kolejową, a później morską, musieli jeszcze iść kilkanaście kilometrów do łagru rozdzielczego, z którego z kolei kierowano ich do wyrębu drzew tajgi i tundry lub do kopalń szlachetnych minerałów.

Ks. prof. Andrzej Zwoliński przedstawił referat *Medialny przekaz prawdy historycznej na Kołymie jako sposób obecności historycznej w rodzinie*, a następnie udzielił wywiadu do telewizji magadańskiej. Natomiast dziennikarz i nauczyciel Włodzimierz Muluikin poruszył temat *Praca z dziećmi i młodzieżą w wymiarze pedagogii historycznej*.

W następnym dniu sympozjum zorganizowany został przejazd Drogą Kołymską. Nazwa tej trasy jest zawsze pisana dużymi literami ze względu na wielką liczbę ofiar, które zmarły przy jej budowie i są pod nią pochowane. Niektórzy nazywają ją „Drogą Kości”. Trasa łącząca Magadan i Jakuck wynosi ok. 2 tys. kilometrów, z czego tysiąc kilometrów oczyścili z drzew i zbudowali więźniowie łagrów.

W niedzielę po mszy świętej odbyły się wykłady dla katechistów i parafian. Przybyło ok. 30 osób, które wysłuchały wykładów: ks. prof. Andrzeja Zwolińskiego – *Sekty jako aspekt kultury współczesnej Rosji*; ks. dr. Bolesława Karcza – *Wierzący wobec antywartości w życiu społecznym* oraz ks. dr. Józefa Lucyszyna – *Wektory miłosierdzia według Wincentego á Paulo*.

Pisząc o Magadanie, koniecznie trzeba wspomnieć o parafii katolickiej, która istnieje tu od 1991 roku, a której obecnie proboszczem jest ks. Michael Sheelds, Amerykanin z Alaski. Ks. Michael, z wykształcenia architekt, zawsze interesował się tym, co jest za wodami na zachód od Alaski. Zobaczył on Magadan podczas podróży z biskupem diecezji Alaski i wyraził chęć posługi na tej ziemi. Zaprojektował kościół i wiedział, że wezwanie kościoła i parafii musi być symboliczne, zatem wybrał Narodzenie Chrystusa. W niedługim czasie duszpasterza Kołymy odwiedziła znajoma siostra za-

konna z Ameryki. Ksiądz postanowił poradzić się jej, o który kawałek ziemi ma się starać, aby wykupić go pod budowę kościoła. Siostra zobaczyła różne miejsca i wskazała na teren obecnie znajdującego się kościoła. Już po wybudowaniu kościoła ks. Sheelds dowiedział się, że więźniarki łagrów uznały to niezwykle znak, gdyż w tym miejscu znajdował się łagier aborcyjny, a obecnie stoi kościół, i to pod wezwaniem Narodzenia Chrystusa.

Duszpasterz nie pozwolił również zapomnieć o przykrych historii tych terenów, stąd w bryle kościoła ks. Michael wybudował kaplicę – sanktuarium więźniów Syberii. W nim eksponowane są łagrowe „relikwie”, m.in.: różaniec zrobiony z chleba – dar jednej z parafianek, a także numer z waciaka łagrowskiego Olgi Aleksiejewny czy zwinięty w koronę cieniową drut kolczasty z łagru. Co więcej, na ołtarzu umieszczone są krzyżyki, które upamiętniają ofiary łagrów, i każdy, kto miał w rodzinie taką osobę, może przesłać do parafii jej krótki życiorys, a wówczas dołączany jest kolejny krzyżyk jako modlitewna intencja.

Ks. Michael od lat odznacza się aktywną działalnością *pro life*. Wynajął w szpitalu miejsce na konsultacje psychologiczne i duszpasterskie dla matek zgłaszających się na zabieg aborcji, ale ze względu na to, że działalność ta była finansowana przez Caritas z diecezji Alaski, został oskarżony o pranie pieniędzy amerykańskiej mafii. Ukazał się na ten temat prasowy artykuł i niebawem komisja miejska zażądała dokumentów rejestracji Caritas w Magadanie. A że takich nie było, zagrożono nawet zamknięciem parafii. Trzeba było wycofać się ze szpitalnego działania, niemniej jednak parafia z pomocą siostr miłosierdzia podejmuje dalej tę praktykę. Siostry szacują, że zostało uratowanych ok. 80 dzieci. Matki wahające się, czy urodzić swe maleństwo, niezależnie od wyznania, dostają wsparcie i pokrycie kosztów medycznych, a po porodzie przez rok otrzymują wsparcie socjalne i lekarskie na koszt parafii. W tym czasie matki mogą zdecydować, czy będą te dzieci wychowywać, czy też oddadzą je do adopcji. W ten oto sposób Magadan-Kołyma – miejsce, które przez więźniów było nazwane „ziemią przeklętą” – dzisiaj przez miejscowych katolików zwane jest „miejscem nadziei”.

Na potrzeby sympozjum została wydana publikacja w języku rosyjskim pt. *Zagrożenia współczesnej rodziny jako wyzwanie duszpasterskie* (red. ks. Bolesław Karcz, Kraków-Magadan 2015).

Pielgrzymowanie przekraczające granice

tekst i zdjęcia: ks. Maciej Ostrowski

W dniach 3–7 czerwca br. studentki kierunku turystyka religijna pod opieką ks. prof. dr. hab. Macieja Ostrowskiego uczestniczyły w międzynarodowym seminarium oraz wizycie studyjnej w Austrii. Seminarium odbyło się na terenie Wyższej Szkoły Katolickiej Teologii w Trumau k. Wiednia. Jego temat brzmiał *Grenzüberschreitend Wallfahrten (Pielgrzymowanie przekraczające granice)*. Ks. Maciej Ostrowski przedstawił referat wprowadzający pt. *Die sakrale Landschaft als die Umgebung des Pilgers (Sakralny krajobraz jako środowisko pielgrzymowania)*. Nasze studentki wygłosiły w języku angielskim trzy referaty: *The way to Mother. Warmia's pilgrimage to Jasna Gora* (Aleksandra Siurnicka), *Pilgrims in art* (Izabela Kalinowska), *The topos of pilgrimage in Zofia Kossak Szczucka's novel "The blessed wine"* (Katarzyna Radwańska).

Podczas wizyty studyjnej zapoznano się z funkcjonowaniem sanktuariów w Heiligen Kreuz, Mariazell (sanktuarium maryjne krajów naddunajskich), a także Svaty Kopeček (Święta Górką) k. Ołomuńca (Czechy). Z grupą austriacką i niemiecką przewędrowano przy pięknej pogodzie wśród malowniczych alpejskich widoków fragmenty dróg pielgrzymkowych zmierzających do Mariazell: południową drogę pielgrzymkową oraz Via Sacra i Sebastianiweg. Drogi te cieszą się dużą popularnością. Świadcami pielgrzymowania są liczne krzyże, kapliczki z epitafiami stawiane wzdłuż szlaku przez grupy pielgrzymów. Przy jednej z takich kapliczek, na kamiennym ołtarzu, odprawiono połowę mszę świętą.

Podczas pobytu w Austrii uczestnicy wyjazdu wzięli udział w zakończeniu roku akademickiego i graduacji w Trumau. Spotkali się z wielkim kanclerzem kard. Christophem

Schönbornem i prezydentem uczelni. Odwiedzili również Wyższą Szkołę Filozoficzno-Teologiczną Benedykta XVI w Heiligenkreuz.

Konferencja **Szczęście i radość w relacjach społecznych**

tekst: Paulina Wąz

W dniach 21–22 kwietnia br. odbyła się konferencja *Szczęście i radość w relacjach społecznych*. Jej organizatorami były Katedra Filozofii Społecznej i Polityki Wydziału Filozoficznego UPJPII oraz „Kultura Liberalna”. Konferencja odbyła się w budynku uniwersyteckim przy ulicy Bernardyńskiej 3 w Krakowie. Gościliśmy referentów z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu oraz Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Uroczystego otwarcia konferencji dokonała kierownik Katedry Filozofii Społecznej i Polityki dr hab. Joanna Mysona Byrska.

W pierwszej sekcji wystąpiła dr hab. Magdalena Żardecka-Nowak (UR), przedstawiając referat *Księgozbiory radości, czyli o sztuce pisania i kompletowania bibliotek*. Kolejnym mówcą był dr hab. Witold Nowak (UR), który wygłosił referat *Radość zbierania. Filozoficzne aspekty kolekcjonerstwa*. Prelegent przybliżył gatunkową definicję człowieka jako „zbiieracza”, podkreślając, że zbieranie określa istotę ludzką od jej początków. Wykazał, że obcowanie z rzeczami może przynieść człowiekowi więcej radości niż ich konsumowanie. Ostatnim prelegentem pierwszej sekcji był mgr Damian Mazur (UPJPII), który wygłosił referat pod tytułem *Szczęście w posiadaniu. Samotrąwająca namiętność posiadania w społeczeństwie konsumentów*. Na wstępie prelegent opisał zmianę społeczeństwa producentów w społeczeństwo konsumentów. Samotrąwającą namiętność posiadania zdefiniował jako pewną pasję, namiętne pożądanie przedmiotów, które w niedługim czasie po zakupie nie przynoszą więcej radości. Mówca wykazał, że pojęcie szczęścia w społeczeństwie konsumpcyjnym wynika wprost z posiadania dóbr materialnych, porównując pojęcie szczęścia do pojęcia sukcesu oraz faktu satysfakcji społecznej współczesnego konsumenta. Na koniec prelegent postulował o właściwe postrzeganie produktu jako przedmiotu użytkowego, a nie wyznacznika społecznego prestiżu.

Po krótkiej przerwie rozpoczęto drugi blok referatów, w którym wzięło udział dwóch prelegentów. Pierwsza wystąpiła mgr Tatiana Krawczyńska-Zaucha (UPJPII) z referatem *Spełnienie życia jako cel coachingu*. Prelegentka wskazała na znaczenie i cel coachingu, podczas którego klient w miarę wzrostu świadomości staje się gotowy, aby sięgnąć po spełnione życie. Jako drugi wystąpił dr Sławomir Drelich (UMK), przedstawiając referat *Medialne zwycięstwo zabawy*, w którym podkreślał, że współczesne media w coraz większym stopniu oddalają się od realizacji klasycznie rozumianych ich funkcji. Rola mediów przesuwa się systematycznie w kierunku funkcji rozrywkowej, co sprowadza przekaz do oferowania odbiorcom przede wszystkim zabawy.

Po przerwie obiadowej rozpoczęła się przedostatnia sekcja pierwszego dnia konferencji. Dr hab. Joanna Mysona Byrska (UPJPII) przedstawiła referat pod tytułem *Praca jako źródło szczęścia i radości*, w którym ukazała, jak współczesna praca wpływa na poczucie szczęścia i poziom radości jednostek. Prelegentka wykazała, że obecnie żyjemy w spo-

czeństwie, w którym do utrzymania nas w stanie zadowolenia potrzebna jest praca. Bycie zawsze szczęśliwym staje się jednym z „nowych praw”. Jako druga wystąpiła mgr Katarzyna Cikała (UPJPII), wygłaszając referat *Szczęście jako atrakcyjny towar. Ponowoczesna koncepcja eudajmonii*. Prelegentka pokazała, jak współcześnie zmieniły się metody systematycznego osiągania szczęścia. W społeczeństwie ponowoczesnym nie liczy się już cel sam w sobie, a ciągłe dążenie do niego. Używane środki dają tylko chwilową satysfakcję, co powoduje nieustanne dążenie do szczęścia. Społeczeństwo konsumpcyjne zabiera trwale poczucie szczęścia, zastępując je ulotną satysfakcją z zakupionego przedmiotu. Po krótkiej przerwie rozpoczęła się ostatnia sekcja pierwszego dnia konferencji, w której swój referat pod tytułem *Ius post bellum – szansa na radość i szczęście w dobie post-war* wygłosiła dr Magdalena M. Baran (Kwartalnik „Liberté!”). Wskazała, że tematykę wojenną trudno kojarzyć ze szczęściem i radością, obfituje w nie zapewne sam moment zakończenia działań wojennych. Od mądrych rządców zależy, czy szeroko rozumiany *post-war* będzie dokonywał się w duchu krzywdy, czy raczej poczucia szczęścia i radości, jako moment ulgi po trudach. Ostatnią prelegentką była dr Sylwia Zydek (PWT), która wygłosiła referat *Radość człowieka cnotliwego, czyli o przyczynach radości w dobie saskiej*, próbując zanalizować i przybliżyć przyczyny, dla których ludzie żyjący przed nami rozumieli, czym jest radość i szczęście zupełnie inaczej niż my obecnie. Każda z sekcji została zwieńczona dyskusją. Dyskusja okazała się bardzo ciekawa i owocna i wzbudziła żywe zainteresowanie publiczności, również aktywnie w niej uczestniczącej.

Drugi dzień konferencji podzielono na dwie sekcje. Pierwszą rozpoczęła mgr Paulina Wąz (UPJPII), wygłaszając referat pod tytułem *Radość i szczęście jako rezultat kłamstwa*. Prelegentka opisała fenomen kłamstwa, którego nadużywa się w każdej sferze życia do osiągnięcia szczęścia i radości, wykazując jednak, że maksymalizacja szczęścia poprzez kłamstwo nie może być usprawiedliwieniem dla kłamcy. Jako druga wystąpiła mgr Barbara Żmuda (UPJPII), która w referacie *Pułapka szczęścia* próbowała odpowiedzieć na pytanie „Dlaczego w świecie, gdzie wiele dóbr mamy na wyciągnięcie ręki, wciąż czujemy się nieszczęśliwi?”. Prelegentka zauważyła, że popadamy w pewną „pułapkę szczęścia”. Gdy osiągniemy jakies dobro, do którego dążyliśmy, przestaje ono być już naszym gwarantem szczęścia, zaczynamy pragnąć coraz więcej. Po krótkiej przerwie na kawę mgr Wojciech Bartłomiej Zieliński (UPJPII) rozpoczął ostatnią sekcję konferencji referatem pod tytułem *Kilka słów na temat siły społecznej szczęścia i radości*. Celem prezentacji było wychwycenie i opisanie procesów, mechanizmów społecznych, jakie pojawiają się w kontekście osiągnięcia wartości szczęścia i radości. Do przeprowadzenia analizy referent posłużył się koncepcją Immanuela Kanta i Karola Marksa. Kolejną prelegentką była mgr Barbara Pakos (UPJPII), która wygłosiła referat pod tytułem *Szczęście obozów*. Referat dotyczył przeżywania szczęścia w sytuacjach skrajnie trudnych, podczas pobytu w sowieckich i hitlerowskich obozach. Na przykła-

dzie wspomnień więźniów referentka wskazała, że szczęście w tak okrutnych warunkach jest możliwe, a chwile radości dodatkowo pomagały przeżyć więźniom. Ostatnią prelegentką była Sydney Sadowski (UPJPII), która wygłosiła referat *Separation as a Primary Source of Unhappiness in Modern Society*, proponując rozważania na temat nieszczęścia w nowoczesnym społeczeństwie z punktu widzenia trzech pisarzy XX

wieku: Gilberta Keitha Chestertona, kardynała Josepha Ratzingera (Benedykta XVI) i Karla Rahnera.

Konferencję zakończyła dr hab. Joanna Mysona Byrska, podsumowując referaty i prezentując wnioski. Podziękowała również wszystkim za przybycie i wystąpienia prezentujące różne oblicza szczęścia w relacjach społecznych. Zachęcamy do śledzenia informacji o cyklu konferencji. Serdecznie zapraszamy.

Konferencja Komunikacja i zdrowie

tekst: Nunzio

zdjęcia: Zdzisław Kucharski

W dniu 6 czerwca 2015 roku w auli Akademii Ignatianum odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa *Komunikacja i zdrowie*. Jej organizatorami były Katedra Edukacji Medialnej Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII oraz Katedra Gerontologii, Geriatrii i Pracy Socjalnej z Wydziału Pedagogicznego Akademii Ignatianum.

Zgromadzonych profesorów, gości i słuchaczy powitali ks. prof. dr hab. Józef Brehmer – rektor Akademii Ignatianum, ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal – prorektor UPJPII, o. dr Krzysztof Biel – dziekan Wydziału Pedagogicznego Akademii Ignatianum i ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII – dyrektor IDiKS UPJPII.

Podczas pierwszej sesji konferencji ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal wygłosił wykład *Pytania o całościowe podejście do człowieka*. Z szerokiego spektrum właściwego dla tej problematyki uwzględnił następujące trzy obszary życia: duchowość, komunikację społeczną i troskę o zdrowie. Dr hab. n. med. Ewa Kucharska przedstawiła temat *Wpływ komunikacji interpersonalnej na jakość i efekty terapii*. Natomiast Doc. Phd

Irena Kamanova PhD z Uniwersytetu w Ružomberku wygłosiła referat *Komunikacja z osobami chorymi na demencję*. Przedstawiciel Sekretariatu Stanu Sekcji do Spraw Relacji z Państwami ks. dr Henryk Jagodziński przedstawił wykład *Komunikacja i zdrowie w Kodeksie prawa kanonicznego*, a prof. Marino Nincević z Państwowego Uniwersytetu w Zagrzebiu – *Znaczenie komunikacji w powołaniu nauczyciela*.

Sesja druga rozpoczęła się wykładem ks. dr hab. Roberta Nęcka (UPJPII) *Postawa moralna i komunikacyjna nauczyciela akademickiego w kształtowaniu osobowości studentów*. Po nim zabrał głos prof. plk. Bruno Tamaro Iannelli z Wyższej Szkoły Chorążych Karabinierów w Velletri i przedstawił wystąpienie *Zarządzanie komunikacją w sytuacjach ekstremalnych dotyczących zagrożenia zdrowia i życia*. Z kolei dr Eva Maraučikova z Uniwersytetu w Ružomberku wygłosiła referat *Prewencja zdrowia*. Po niej wykład wygłosił o. dr Wit Pasierbek (Akademia Ignatianum) na temat *Fenomen spotkania – dialogiczna komunikacja: mistrz – uczeń*. Drugą sesję zakończył wikariusz generalny diecezji Rieti

i wykładowca z Uniwersytetu Santa Croce ks. dr Jarosław Krzewicki wystąpieniem *Lekarz, pacjent, pracodawca między prawem do wiedzy a obowiązkiem milczenia. Prawno-moralne aspekty tajemnicy lekarskiej*.

Konferencja naukowa została podzielona także na sekcje. Sekcja pierwsza dotyczyła kwestii komunikacji. Wzięli w niej udział naukowcy z Akademii Ignatianum, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego i Uniwersytetu Warszawskiego. Natomiast sekcja druga dotyczyła zdrowia. Wzięli w niej udział pracownicy naukowcy z Akademii Ignatianum, Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Akademii Pomorskiej w Słupsku, Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie i Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Warto dodać, że międzynarodowa konferencja *Komunikacja i zdrowie* pod patronatem kardynała Stanisława Dziwisza cieszyła się zainteresowaniem mediów krajowych i zagranicznych, w tym Radia Watykańskiego i słowackiej telewizji TV JoJ.

Rzymskie spotkania

tekst: pracownicy CNBiWM

zdjęcia: Lorella Congiunti, ks. Mirosław Wierzbicki, ks. Józef Stala

W dniach 16–19 maja ks. prof. dr hab. Józef Stala – prorektor UPJPII ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej – odwiedził dwie rzymskie uczelnie: Papieski Uniwersytet Salezjański w Rzymie oraz Papieski Uniwersytet Urbaniana w Rzymie, realizując kilka ważnych zadań związanych z naszą uczelnią.

Świadomy wzywań płynących z aktualnej sytuacji politycznej, społecznej, kulturowej i religijnej, Papieski Uniwersytet Salezjański w Rzymie (Università Pontificia Salesiana) w dniach 15–16 maja br. zorganizował konferencję *Katecheza młodzieży i nowe media w kontekście zmian paradygmatu antropologiczno-kulturowego*. Ks. prof. Józef Stala jako specjalista w zakresie katechetyki i pedagogiki religii, uczestnicząc w drugim dniu konferencji, mógł spotkać się i rozmawiać zwłaszcza z prof. Giuseppem Rivą z Katolickiego Uniwersytetu w Mediolanie, który podejmował zagadnienie nowych mediów i ich możliwości edukacyjnych, a także z profesorami Uniwersytetu Salezjańskiego (Gabrielem Quinzim, Ubaldem Monitiscim, Mirosławem Wierzbickim). Wydaje się, iż w dobie intensywnej komunikacji medialnej katecheza musi dokonywać trafnej diagnozy aktualnej sytuacji, badać nowe konteksty wychowawcze i identyfikować procesy komunikacji, aby odnajdywać nowe i odpowiednie do obecnych wzywań modele i metody pracy.

Natomiast 17 maja ksiądz prorektor uczestniczył we mszy świętej na placu św. Piotra, podczas której Ojciec Święty Franciszek ogłosił świętymi cztery siostry zakon-

ne: dwie Palestynki – Marię (Miriam) Bauardi i Marię Alfonsynę Danil Ghattas oraz Francuzkę Joannę Emilię de Villeneuve i Włoszkę Marię Krystynę Brando. W Polsce szczególnie znana jest Maria Bauardi, nazywana często Małą Arabką, która jest szczególnym znakiem kontaktów i spotkań chrześcijaństwa z islamem. Niewykształcona i niezwykle oddana Bogu kobieta, mimo cierpień, których doznała od wyznawców islamu, wsłuchiwała się w głos Boga i z pokorą służyła, dając wzór odpowiedzi miłością na doznane krzywdy i cierpienia. Na kanonizację przyjechało wiele znanych osób i pielgrzymów z Autonomii Palestyńskiej, Jordanii i Izraela.

Papieski Uniwersytet Urbaniana (Pontificia Università Urbaniana) został założony w 1627 roku w Rzymie przez Urbana VIII jako Atheneum Papieskie Propaganda Fide. Funkcjonuje on jako uniwersytet studiów kościelnych Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów. Charakter tej uczelni jest z założenia misyjny, kształci ona misjonarzy oraz kler pochodzący z krajów misyjnych. Uniwersytet jest również członkiem zwyczajnym FIUC (Fédération Internationale des Universités Catholique) i FUCE (Fédération des Universités Catholiques Europeennes). Uczelnia realizuje także interdyscyplinarne badania w zakresie nauk przyrodniczych, teologii i filozofii. Studiuje na niej około 1400 studentów.

Najważniejszym wydarzeniem było spotkanie, które odbyło się 18 maja, w którym uczestniczyli przedstawiciele z uniwersytetów P. U. Urbaniana, MIC, Limerick oraz UPJPII: dr Lorella Congiunti, prof. Ardian Ndreca, prof. Gaetano Sabetta, prof. Roberto Cherubini, prof. Michael Hayes, prof. Michael Breen, prof. Elżbieta Osewska, ks. prof. Józef Stala. Istotą dyskusji było określenie projektu badawczego na temat tożsamości, wartości i praktyk w Europie z perspektywy katolickiej. Zagadnienie zostało ujęte w trzech aspektach: historycznym, teoretycznym i empirycznym. Uczestnicy podkreślali konieczność stworzenia interdyscyplinarnych sieci naukowców działających w ramach jednego z trzech aspektów w celu upowszechnienia osiągnięć naukowych poprzez publikacje, konferencje, kursy i szkoły letnie,

wymianę kadry akademickiej i studentów oraz ubogacenie zasobów online. Wskazano również na potrzebę organizacji wspólnych studiów doktoranckich w ramach programu Erasmus. Przy czym o ile UPJPII i MIC, Limerick są uczestnikami programu Erasmus, o tyle papieskie uczelnie rzymskie niestety w nim nie uczestniczą, co wyraźnie ogranicza niektóre działania. Wskazano, iż istnieje potrzeba poszerzenia grona uczestników o uniwersytety w Tuluzie, Lizbonie, Salamance, Birmingham, a może również o uniwersytety ze Słowacji i Ukrainy. Podkreślono potrzebę zebrania danych naukowców z poszczególnych uniwersytetów z zakresu filozofii, teologii, socjologii, pedagogiki, psychologii, ekonomii, historii i nauk politycznych oraz demografii. Uznano, iż rezultaty badawcze zostaną opublikowane w języku angielskim oraz włoskim, polskim, francuskim, hiszpańskim i portugalskim. Uczestnicy wskazali, iż potrzeba określić koszty udziału w projekcie, opracować biznesplan oraz poszukiwać mechanizmów finansowania projektu. Uzgodniono, iż liderem projektu zostanie MIC Limerick.

Na zakończenie dnia podczas uroczystej kolacji odbyło się spotkanie rektorów uniwersytetów i instytutów papieskich Rzymu, profesorów MIC, Limerick oraz prorektora

UPJPII. Każdy z rektorów krótko zaprezentował swoją uczelnię, podkreślając jej specyfikę i misję. Następnie podjęto dyskusję na temat możliwości współpracy zarówno w zakresie innowacji dydaktycznych, wspólnych projektów naukowych, jak i działań edukacyjno-kulturowych w Rzymie oraz w Krakowie. Szczególnie w obecnej sytuacji gwałtownych zmian kulturowych, społecznych i religijnych w Europie niezbędna jest ścisła współpraca uczelni służących integralnemu oraz pełnemu rozwojowi młodych ludzi z uwzględnieniem ich rozwoju religijnego.

W ostatnim dniu pobytu (19 maja) ks. prof. Józef Stala w studio Sekcji Polskiej Radia Watykańskiego w trakcie kilkunastominutowej audycji zaprezentował Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, szczególnie podkreślając jego rozwój naukowy i osiągnięcia we współpracy międzynarodowej. Wskazał również na oryginalność naszej uczelni, jej misję i zachęcał do odwiedzin Krakowa oraz podejmowania studiów w naszej *Alma Mater*. Audycja została wyemitowana 26 maja br. i obecnie można ją nadal odsłuchać na stronie Radia Watykańskiego wśród aktualności z tego dnia.

W wakacje z Lyonu, Dijonu i Rzymu do Krakowa

tekst: ks. Dariusz Tabor, pracownicy CNBiWM

zdjęcia: Iwona Bąk, Monika Wiertelak

Tegoroczne lato było bardzo pracowite, także w kwestii współpracy międzynarodowej. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie odwiedziło kilka osób (reprezentantów różnych uczelni zagranicznych) z propozycją podjęcia lub poszerzenia międzyuniwersyteckiej współpracy międzynarodowej.

Z Lyonu

Na początku wakacji, 8 lipca br., w Centrum Naukowo-Badawczym i Współpracy Międzynarodowej UPJPII ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor UPJPII, oraz pracownicy Centrum przyjęli dwóch przedstawicieli Katolickiego

Uniwersytetu w Lyonie we Francji: prof. Francka Violeta (dyrektora odpowiedzialnego za współpracę międzynarodową) oraz Michela Younesa (dyrektora Centrum Studiów nad Kulturami i Religiami). Przedstawiciele Katolickiego

Uniwersytetu w Lyonie w imieniu prof. Thierry'ego Magnina – rektora Katolickiego Uniwersytetu w Lyonie – proponowali podjęcie wymiany nauczycieli akademickich i studentów w ramach programu Erasmus+ oraz zaangażowa-

nie w dwa projekty edukacyjne, w tym poszukiwanie kulturowych i religijnych korzeni Europy. Mimo licznych kontaktów zagranicznych Katolicki Uniwersytet w Lyonie, jeden z najważniejszych uniwersytetów we Francji (poza Paryżem), nie miał jeszcze kontaktów z uczelniami polskimi, stąd traktuje współpracę z naszą uczelnią jako otwarcie drzwi na podjęcie współpracy także z innymi jednostkami w Polsce.

Katolicki Uniwersytet w Lyonie (Université Catholique de Lyon) złożony został w 1875 roku. Jest partnerem Uniwersytetu w Lyonie we Francji oraz członkiem Centrum Badań

i Szkolnictwa Wyższego (PRES), Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich (IFCU), Association of International Educators (NAFSA), Stowarzyszenia Edukacji Międzynarodowej (EAIE) oraz Unii Katolickich Instytucji Szkolnictwa Wyższego UDESCA w Francji. Katolicki Uniwersytet w Lyonie ma podpisane umowy z ponad 80 uczelniami w około 50 krajach, posiada 15 jednostek edukacyjnych i badawczych. Oferta edukacyjna zawiera kursy z zakresu filozofii, teologii, psychologii oraz literatury. Na uniwersytecie studiuje około 10 000 studentów.

Z Dijonu

Natomiast w upalny dzień, 23 lipca 2015, na UPJPII przyjęliśmy gości z Université de Bourgogne w Dijonie, Bernharda Altheima – dyrektora odpowiedzialnego za współpracę międzyuczelnianą. Bernhard Altheim wyraził opinię, że francuskie uniwersytety podchodzą z rezerwą do współpracy z uczelniami o profilu wyznaniowym. Jednak on sam bardzo pozytywnie ocenia propozycję stałego kontaktu z naszym uniwersyte-tem m.in. ze względu na swoje osobiste kontakty z Polską. Zależy mu na pozytywnym rozwoju współpracy, ze szczególnym uwzględnieniem historii i historii sztuki. W odpowiedzi prorektor UPJPII ks. prof. Józef Stala wyjaśnił, iż UPJPII, zachowując wierność nauczaniu Kościoła katolickiego i prowadząc badania zgodnie ze wskazaniem Kościoła, a szczególnie nauczania papie-

ża Jana Pawła II – patrona uniwersytetu – jest otwarty na cenne inicjatywy sprzyjające przekraczaniu wszelkich barier od polityczno-społecznych, kulturowych i historycznych aż po granice mentalne i uprzedzenia. Dlatego podjęcie dialogu, współpracy i promocji kultury polskiej jest cenną inicjatywą. UPJPII mógłby podjąć współpracę zwłaszcza w zakresie trzech dyscyplin: filozofii, historii sztuki i dziennikarstwa. Obecni na spotkaniu ks. prof. Józef Stala, ks. dr hab. Dariusz Tabor, prof. UPJPII oraz Bernhard Altheim doszli do wniosku, że początkiem współpracy może być podpisanie umowy w ramach programu Erasmus+. Ponadto Bernhard Altheim złożył wizytę w Instytucie Historii Sztuki i Kultury WHiDK, gdzie spotkał się z dyrektorem instytutu dr. hab. Kazimierzem Kuczmanem, prof. UPJPII.

Université de Bourgogne w Dijonie to francuski uniwersytet publiczny. Historia Uniwersytetu rozpoczyna się w 1722 roku wraz z utworzeniem w Dijonie wydziału prawa. W 1957 roku na terenie kampusu powstał pierwszy budynek uniwersytecki, a w 1984 roku L'Université de Dijon zmienił nazwę na obecną. Na uniwersytecie studiuje około 27 000 studentów. W ofercie edukacyjnej proponuje: 70 programów studiów licencjackich, 95 programów magisterskich, 16 licencjackich programów technologicznych, 4 podyplomowe programy inżynierskie, jak również studia doktoranckie w wielu dziedzinach i studia podyplomowe. Większość zajęć jest prowadzona w języku francuskim, ale istnieją także zajęcia w języku angielskim. Uniwersytet współpracuje z ponad 200 uczelniami zagranicznymi na całym świecie.

Z Rzymu

W ostatnim dniu sierpnia prorektor ks. prof. Józef Stala gościł w rektoracie UPJPII dwóch profesorów Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego w Rzymie: ks. prof. Antonina Romana i ks. prof. Mirosława Wierzbickiego. Università Pontificia Salesiana został założony w 1942 roku w Turynie, a w 1957 roku powstał drugi campus w Rzymie. W 1973 roku Paweł VI na mocy motu proprio *Magisterium vitae* podniósł uczelnię do rangi uniwersyte-

tu papieskiego. Rysem charakterystycznym prowadzonego przez salezjanów uniwersytetu, na którym studiuje około 1900 studentów, jest szczególne ukierunkowanie na przygotowanie do pracy z młodzieżą. Papieski Uniwersytet Salezjański jest pełnoprawnym członkiem IFCU (Fédération Internationale des Universités Catholiques), FUCE (Fédération des Universités Catholiques Europeennes) i EUA (Association Européenne de l'Université). Uni-

wersytet składa się z sześciu wydziałów i prowadzi bogatą działalność edukacyjną, głównie w zakresie teologii, filozofii, pedagogiki, prawa kanonicznego, klasyki, komunikacji społecznej. Goście z Włoch byli zainteresowani podjęciem współpracy nie tylko w zakresie wymiany wykładowców i studentów, ale także w zakresie podjęcia wspólnych badań naukowych. Szczególnie interesująca wydaje się propozycja gromadzenia literatury przedmiotu w kilku podsta-

wowych językach z zakresu teologii pastoralnej, katechetyki, nauk edukacyjnych; wspólnego poszukiwania modeli wychowania dzieci i młodzieży w kontekście postępującej sekularyzacji w Europie; odkrywania i wzmacniania podstawowych środowisk katechetycznych. Profesorowie z Włoch przedstawili Międzynarodowe Obserwatorium Katechetyczne (MOK), w którym proponują wspólne realizowanie badań nauko-

wych na poziomie międzynarodowym, skupiających się głównie na zdobywaniu wiedzy o katechezie oraz zgłębianiu problematyki z nią związanej (praktyka katechetyczna, katechizmy). Celem badań jest też wskazanie istoty działań katechetycznych, jak na przykład studia historyczne, badania teoretyczne, eksperymentalne i dokumentowanie każdej inicjatywy kościelnej, która proponuje podobny cel w praktyce i refleksji

katechetycznej. Praca obserwatorium jest ściśle związana z ciągłą aktualizacją dociekań katechetycznych dokonywanych na całym świecie w papieskich uczelniach, wydziałach uniwersytetów katolickich lub innych wydziałach kościelnych. Analizuje się też publikacje naukowe, rozprawy doktorskie i prace badawcze publikowane w periodykach naukowych czy na oficjalnych stronach internetowych.

Aplikuj o granty!

tekst: Iwona Bąk

Prowadzenie badań naukowych, organizacja konferencji naukowych czy też przygotowanie publikacji naukowej wiąże się z wydatkami, które niejednokrotnie przekraczają możliwości pokrycia niezbędnych kosztów z dotacji statutowej. Wielkim wsparciem dla naukowca, pracownika naukowego czy też doktoranta jest możliwość pozyskania grantów na prowadzenie działalności badawczej.

Grant na projekt badawczy to wsparcie finansowe lub pozafinansowe dla osoby bądź zespołu, mające za zadanie realizację określonego celu – najczęściej naukowego, artystycznego lub społecznego, które jest przyznawane przez poszczególne agendy państwowe, fundacje i inne organizacje w drodze ogłaszanych konkursów. Organizacje finansujące lub współfinansujące działania badawcze posiadają całe złożone systemy konkurso-

we przyznawania grantów. Aby otrzymać grant, należy zazwyczaj wypełnić odpowiedni wniosek dotyczący oferowanego grantu wraz z uzasadnieniem, które może zawierać także sprawozdanie z dotychczasowej działalności osoby lub zespołu ubiegających się o grant. Wniosek powinien być opracowany zgodnie z obowiązującymi zasadami: posiadać opis hipotezy badawczej, streszczenie i szczegółowy opis projektu, uzasadnienie nowatorskiego charakteru, wskazanie znaczenia projektu dla dyscypliny naukowej, a także koncepcję i plan poszczególnych działań badawczych. Wnioski konkursowe są oceniane przez niezależnych ekspertów, którzy wybierają najciekawsze z nich do realizacji, proponując określony sposób ich finansowania.

Dla naukowców prowadzących działalność badawczą w obszarze humanistyki i nauk społecznych najwięk-

szym wsparciem mogą być granty przyznane w ramach konkursów ogłaszanych przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) z siedzibą w Krakowie przy Królewskiej 57. NCN jest agencją wykonawczą powołaną do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych, czyli prac eksperymentalnych lub teoretycznych podejmowanych przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na praktyczne zastosowania i użytkowanie.

NCN cyklicznie otwiera konkursy adresowane do wszystkich naukowców. Nazwy poszczególnych konkursów zaczerpnięte są z terminologii muzycznej – co nie znaczy, że przeznaczone są tylko dla kompozytorów, artystów czy muzykologów. Konkursy podzielone są w następujący sposób: ... →

OPUS	ogłaszany 2 razy w roku konkurs na finansowanie projektów badawczych, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów (może być indywidualny lub zespołowy).
PRELUDIUM	ogłaszany 2 razy w roku konkurs na finansowanie projektów badawczych, realizowanych przez osoby rozpoczynające karierę naukową nieposiadające stopnia naukowego doktora (zespół stanowią doktorant jako kierownik projektu i promotor jedynie jako opiekun naukowy).
SONATA	ogłaszany 2 razy w roku konkurs na finansowanie projektów badawczych, mających na celu stworzenie unikatowego warsztatu naukowego, realizowanych przez osoby rozpoczynające karierę naukową posiadające stopień naukowy doktora (do 5 lat od uzyskania stopnia doktora).
SONATA BIS	ogłaszany raz w roku konkurs na finansowanie projektów badawczych, mających na celu powołanie nowego zespołu naukowego, realizowanych przez osoby posiadające stopień naukowy lub tytuł naukowy, które uzyskały stopień naukowy doktora (w okresie od 2 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem).
MAESTRO	ogłaszany raz w roku konkurs dla doświadczonych naukowców na finansowanie projektów badawczych mających na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy i których efektem mogą być odkrycia naukowe.
HARMONIA	ogłaszany raz w roku konkurs na projekty badawcze realizowane w ramach współpracy międzynarodowej.
SYMFONIA	ogłaszany raz w roku konkurs, w którym finansowane będą duże projekty międzydziedzinowe realizowane we współpracy międzynarodowej.
ETIUDA	(stypendia doktorskie) – ogłaszany raz w roku konkurs, w którym finansowane będą roczne stypendia dla osób z otwartym przewodem doktorskim.
FUGA	(staże podoktorskie) – ogłaszany raz w roku konkurs na finansowanie staży krajowych po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.
POLONEZ	konkurs dla obcokrajowców przyjeżdżających do Polski w celu prowadzenie badań naukowych.

W ramach grantu można uzyskać środki na sfinansowanie poszczególnych kosztów realizacji projektu badawczego. Przykładowe koszty bezpośrednie to: wykupienie dostępu do bazy danych, kwerendy biblioteczne, udział w konferencjach, materiały eksploatacyjne, usługi kserograficzne, zakup literatury, program komputerowy (licencja na program), tłumaczenia, korekta językowa tłumacza, gromadzenie danych/przeprowadzenie badania przez firmę zewnętrzną (rekrutacja osób badanych, pomieszczenia do wywiadów, transkrypcja), usługi poligraficzne, druk książki/wydanie książki, redakcja książki, koszty spotkań zespołu badawczego, koszty uczestnictwa w konferencjach naukowych, zakup sprzętu komputerowego. A także – a może przede wszystkim – w ramach grantu uzyskuje się również wynagrodzenie za pracę przy projekcie. Warto więc ponieść nieco trudu, poświęcić trochę czasu, zapoznać się z zasadami przygotowania aplikacji, napisać wniosek... i zdobyć grant. Naprawdę jest to możliwe. Obecnie na UPJPII realizowanych jest 14 projektów badawczych finansowanych w ramach grantów NCN i Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

Centrum Naukowo-Badawcze i Współpracy Międzynarodowej UPJPII jest jednostką administracyjną powołaną m.in. w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia w zakresie przygotowania i realizacji grantów badawczych. W ramach prowadzonej działalności pracownicy Centrum pomagają w kwestiach formalnych przy opracowaniu aplikacji grantowych, które wypełniane są w systemie „obsługi strumienia finansowania”: www.osf.opi.org.pl.

Informacje o konkursach NCN (a także innych możliwościach aplikowania) umieszczone są na stronach Centrum <http://www.upjp2.edu.pl/node/482>, jak również na tablicach ogłoszeniowych znajdujących się przy biurach CNBiWM.

Aktualnie otwarte konkursy w ramach NCN to: Preludium 10, Opus 10, Sonata 10, Polonez 1. Termin składania wniosków: od 15 września do 15 grudnia 2015.

Serdecznie zapraszamy wszystkich pracowników naukowych, a także doktorantów do podjęcia wyzwania przygotowania aplikacji grantowej. Czekamy w CNBiWM przy ul. Bernardyńskiej 3, piętro II, pok. 209 i 211 od poniedziałku do czwartku w godzinach od 10 do 15. **Do obecnej edycji konkursowej zgłoszenie przyjmujemy do 23 listopada 2015.** Chętnie odpowiemy na pytania i postaramy się wyjaśnić wszelkie wątpliwości związane z przygotowaniem wniosku.

Miło nam również poinformować, że w ramach konkursu do Programu Transformation realizowanego w ramach projektu systemowego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. „Wsparcie systemu zarządzania badaniami naukowymi i ich wynikami” jednym z 500 kandydatów z całej Polski, który został zakwalifikowany do programu, jest mgr Kamil Mamak, doktorant na Wydziale Filozofii UPJPII. Pan Kamil będzie uczestnikiem dwutygodniowego szkolenia w Ivey Business School w Kanadzie. Szkolenie to ma na celu wzmocnienie kompetencji z zakresu przedsiębiorczości, a także umiejętności miękkich niezbędnych do współpracy z gospodarką. Koszty wyjazdu i pobytu w całości pokrywane są z programu. Gratulujemy!

Jednocześnie zapraszamy wszystkich doktorantów do aktywności w aplikowaniu o granty i fundusze na działalność naukową.

Wyjazd naukowy studentów Wydziału Prawa Kanonicznego do Rzymu

tekst i zdjęcia: Bogumiła Plewa

W dniach od 16 do 21 maja 2015 roku studenci Wydziału Prawa Kanonicznego wraz ze swoim opiekunem – ks. dr. hab. Piotrem Steczkowskim – oraz ks. dr. hab. Piotrem Kroczykiem, prof. UPJPII, odbyli wycieczkę naukową do Rzymu. Celem tego wyjazdu było zapoznanie się ze strukturą oraz funkcjonowaniem wybranych dykasterii Kurii Rzymskiej. Studenci prawa kanonicznego, mając teoretyczną wiedzę na temat pracy w tej instytucji, mogli przede wszystkim zapoznać się z codzienną pracą trybunałów apostolskich oraz wybranych kongregacji. Dodatkowo w czasie wyjazdu udało się odwiedzić dwa uniwersytety papieskie posiadające wydziały prawa kanonicznego oraz ambasadę Rzeczypospolitej Polski przy Stolicy Apostolskiej.

Pierwszym aktywnym dniem wyjazdu była niedziela 17 maja. Studenci wzięli udział w mszy świętej w kościele pw. św. Stanisława BM, po jej zakończeniu udali się na Plac Świętego Piotra, by tam uczestniczyć w modlitwie południowej wraz z papieżem Franciszkiem.

Natomiast pierwszym z zaplanowanych na dzień 18 maja spotkań była wizyta w Najwyższym Trybunale Sygnatury Apostolskiej. Jego siedziba – podobnie jak pozostałych trybunałów apostolskich – znajduje się w Palazzo della Cancelleria. Przybyłych powitał sekretarz NTSA abp Frans Daneels, O. Praem. Strukturę i sposób funkcjonowania tego trybunału przedstawił substytut (zastępca) promotora sprawiedliwości ks. prałat dr Paweł Malecha. Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostolskiej działa w oparciu m.in. o motu proprio papieża Benedykta XVI z 21 czerwca 2008 roku *Antiqua ordinatione* o prawach własnych Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej. W oparciu o ten dokument Sygnatura dzieli się na 3 sekcje: kasacyjną, administracyjną oraz o charakterze ministerstwa sprawiedliwości, która – jak podkreślił ks. Malecha – jest najważniejsza spośród wymienionych. Główne zadanie

tej sekcji można określić jako sprawowanie kontroli nad prawidłowym funkcjonowaniem trybunałów kościelnych na całym świecie. Nadzór ten dokonuje się m.in. w oparciu o sprawozdania z działalności poszczególnych trybunałów, które są obowiązkowo przesyłane do Sygnatury za dany rok kalendarzowy oraz poprzez *examen sententiae*, czyli sprawdzanie wyroków wybranych trybunałów. W Najwyższym Trybunale Sygnatury Apostolskiej pracuje aktualnie 13 osób, nie wliczając kardynałów sędziów.

Drugim spotkaniem, które odbyło się tego dnia, była wizyta w Trybunale Roty Rzymskiej. Spotkaniu przewodniczył ks. dr Robert Gołębiwski, pełniący funkcję obrońcy węzła małżeńskiego. W Rocie Rzymskiej, która m.in. pełni funkcję trybunału apelacyjnego w Kościele katolickim, rocznie przyjmowanych jest ok. 785 spraw, z czego ok. 75 pochodzi z Polski. Aktualnie w Rocie Rzymskiej pracuje 20 sędziów, 3 obrońców węzła, 2 promotorów sprawiedliwości. Każdego dnia odbywa się od 2 do 3 przesłuchań. Sprawność pracy trybunału wynika m.in. ze specjalnych uprawnień, jakie posiada on od lutego 2013 roku oraz dzięki funkcjonowaniu systemów komputerowych. Pierwszy z nich służy do digitalizacji akt wszystkich spraw napływających do Roty. Drugim z narzędzi znacznie przyspieszających procedurę jest system bieżącego zapisu głosu, który wykorzystywany jest w trakcie przesłuchań. Zeznania zapisywane są do formatu tekstu, dzięki czemu tuż po zakończeniu przesłuchania są one dostępne w formie tekstu.

Ostatnią z odwiedzonych w tym dniu dykasterii rzymskich była wizyta w Kongregacji Doktryny Wiary. Studenci spotkali się z pięcioma przedstawicielami tej dykasterii, spotkaniu przewodniczył ks. dr John Kennedy oraz ks. dr Albert Warso. Kongregacja dzieli się na 3 sekcje: doktrynalną, dyscyplinarną oraz do spraw małżeńskich. W skład Kongregacji wchodzi również komisje: teologiczna, biblijna i *Ecclesia Dei*. Przy Kongregacji znajduje się również archiwum, które jest prowadzone przez ks. Alberta Warsę. Zbiory archiwalne udostępniane są pontyfikatami kolejnych papieży.

Tego dnia studenci zostali również zaproszeni do zwiedzenia dwóch uniwersytetów papieskich znajdujących się w Rzymie. Pierwszym z nich był Papieski Uniwersytet Gregoriański. O. prof. Janusz Kowal SJ zaprezentował pokrótce historię uniwersytetu, który został założony przez św. Ignacego Loyolę w 1551 roku. Papież Grzegorz XIII w 1584 roku erygował nową siedzibę uczelni i był jednocześnie jej opiekunem, stąd potoczna nazwa uniwersytetu – Gregoriana. Studenci mieli okazję zobaczyć m.in. bibliotekę uniwersytecką mającą niezwykle bogaty księgozbiór, kaplicę znajdującą się na terenie uczelni oraz sale wykładowe i profesorskie.

Drugim z uniwersytetów papieskich było Angelicum, a więc Papieski Uniwersytet Świętego Tomasza z Akwinu. O. dr Piotr Skonieczny OP oprowadził studentów po uniwersytecie, na którym studiował m.in. Karol Wojtyła. W jednej z sal uniwersyteckich znajduje się niewielka wystawa

poświęcona obecności przyszłego papieża na tym uniwersytecie. Znajdują się tam m.in. dokumenty poświadczające przyjęcie na studia oraz egzemplarz rozprawy doktorskiej Karola Wojtyły pt. *Doctrina de fide apud S. Ioannem a Cruce*. Studenci mieli również okazję odwiedzić salę, w której Karol Wojtyła obronił rozprawę doktorską, jest to miejsce, w którym do dziś bronią prace doktorskie. Wizyta w Angelicum zakończyła pierwszy aktywny dzień tego interesującego wyjazdu naukowego.

Drugiego dnia pierwszą z odwiedzonych dykasterii była Papieska Rada ds. Interpretacji Tekstów Prawnych (Pontificium Consilium de Legum Textibus) znajdująca się przy Palazzo delle Congregazioni. Spotkanie prowadził kard. Francesco Coccopalmerio, przewodniczący Rady. Spotkanie odbyło się w tym samym pomieszczeniu, w którym powstał obowiązujący Kodeks prawa kanonicznego. Przewodniczący Rady przedstawił pokrótce 4 obszary jej działalności, do których należą: legislacja, kontrola nad aplikacją ustawodawstwa kościelnego, interpretacja tekstów prawnych oraz działania na rzecz rozwoju prawa kanonicznego. Pismem urzędowym Rady jest „Communicationes”, półrocznik wydawany od 1969 roku. Aktualnie w ramach Rady działają dwie komisje pracujące nad reformą prawa karnego i prawa procesowego. Pierwsza z komisji zakończyła konsultacje schematu przyszłego dokumentu, aktualnie są rozpatrywane wniesione propozycje zmian (napłynęło 170 odpowiedzi z całego świata). Jak podkreślił kard. Coccopalmerio, drugi schemat co prawda mógłby zostać opublikowany, ale jeżeli reforma ta ma być pogłębiona, to należy dołożyć jeszcze większych starań, by ostateczny tekst był jak najbardziej precyzyjny. Problemem w dalszym ciągu pozostaje reforma części ogólnej prawa karnego. W kwestii reformy prawa procesowego istotą prowadzonych działań jest przyspieszenie procesu. Cel procesu pozostaje niezmienny – jest nim dotarcie do prawdy obiektywnej na temat danego małżeństwa. Przyspieszenie procedury mogłoby dotyczyć zrezygnowania z wymogu dwóch zgodnych wyroków – pozostawiając naturalnie możliwość wniesienia apelacji. W sprawie reformy prawa procesowego działa również druga komisja – przy Rocie Rzymskiej.

Kolejnego dnia studenci odwiedzili trzeci z trybunałów Stolicy Apostolskiej – Penitencjarię Apostolską. Ks. dr Krzysztof Nykiel, regens Penitencjarii, przybliżył zakres kompetencji oraz sposób funkcjonowania tego „szczęólnego” trybunału Kościoła. Obecnie pracuje w niej łącznie 12 osób, w tym 3 świeckich. Raz w miesiącu odbywają się spotkania z penitencjarzami z rzymskich bazylik. Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem dekretu na temat odpustu na Rok Miłosierdzia, który został ogłoszony przez papieża Franciszka. Będzie się on składał z dwóch części: teoretycznej oraz zawierającej warunki uzyskania odpustu.

Następnie ks. Nykiel oprowadził studentów po archiwum penitencjarii. Najstarsze znajdujące się tam dokumenty – które studenci mieli okazję zobaczyć – pochodzą z 1409 roku.

Ostatnią z dykasterii, którą odwiedzili studenci, była Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych. Jako pierwszy zakres pracy Kongregacji przedstawił ks. dr Bogusław Turek CSMA, jej podsekretarz. W procesie beatyfikacyjnym Kon-

gregacja prowadzi tzw. etap rzymski. Ks. prałat Turek oprowadził zebranych po archiwum kongregacji, w którym znajdują się tzw. *positio* (czyli *summaria* z materiałów przesłanych przez biskupów diecezjalnych, które zostały wydane w formie książkowej, począwszy od 1814 roku). Wcześniejsze dokumenty znajdują się w Bibliotece Narodowej w Paryżu. Archiwum ma również kompletną korespondencję prowadzoną przez Kongregację od roku 1588, a więc od powołania jej przez papieża Sykstusa V. W czasie wizyty studenci mieli możliwość zobaczenia kilku oryginalnych dokumentów w związku z procesami beatyfikacyjnymi. Były to m.in. list króla Jana Kazimierza wysłany do Rzymu w związku z beatyfikacją św. Stanisława Kostki, *positio* na temat cudu za wstawiennictwem Sługi Bożego Jana Pawła II. Następnie o. prof. Zdzisław Kijas OFMConv, który jest jednym z pięciu relatorów Kongregacji, przedstawił, w jaki sposób przebiega etap rzymski oraz jak powstaje *positio*. Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych była ostatnią z dykasterii Kurii Rzymskiej, której codzienne funkcjonowanie studenci prawa kanonicznego mieli możliwość poznać.

Ostatnim z przewidzianych punktów była wizyta w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej. Ambasador dr Piotr Nowina-Konopka z ogromną życzliwością przyjął studentów i z zacięciem przysłuchiwał się opowieściom na temat celu wizyty w Rzymie, jak również na temat samego prawa kanonicznego. Studenci mieli okazję wysłuchać historii obecności polskiej ambasady przy Stolicy Apostolskiej, jak również dowiedzieć się, jakie działania są aktualnie podejmowane w ramach współpracy międzynarodowej. Pan ambasador opowiedział również zebrany o konferencji *Kościół w chwili przełomu lat 80. i 90. w Europie Środkowo-Wschodniej (La Chiesa e la svolta degli anni 80/90 in Europa Centro-Orientale)*, zorganizowanej przez ambasadę we współpracy z Papieską Akademią Nauk, która odbyła się 6 czerwca 2014 roku. Jako swoistą pamiątkę studenci otrzymali egzemplarze publikacji pokonferencyjnej, zawierającej zarówno wygłoszone przez uczestników prelekcje, jak również bogatą dokumentację fotograficzną z tego wydarzenia.

Ostatniego dnia pobytu w Rzymie studenci WPK wzięli udział w mszy świętej sprawowanej na grobie św. Jana Pawła II w Bazylice św. Piotra w Watykanie.

Wyjazd do Rzymu w celu odwiedzenia centralnych instytucji Kościoła oraz poznania sposobu ich funkcjonowania, które studentom prawa kanonicznego są bardzo dobrze znane z teorii, był niezwykle ubogającym doświadczeniem. Spotkania ze specjalistami pracującymi na co dzień na rzecz rozwoju oraz prawidłowej interpretacji prawa kanonicznego, wizyta w rzymskich ośrodkach naukowych, w których kształcą się przyszli kanoniści – wszystkie te doświadczenia pozwoliły jeszcze wyraźniej i nieco inaczej, to znaczy z bardziej praktycznej strony, zobaczyć, czym jest oraz jaką rolę pełni w Kościele prawo kanoniczne.

II Interdyscyplinarne Warsztaty Filozoficzne

tekst: Jakub Synowiec

W drugim semestrze roku akademickiego 2014/2015 Wydział Filozoficzny UPJPII już po raz drugi zorganizował Interdyscyplinarne Warsztaty Filozoficzne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, która chce poznawać nowe, często nieznanne oblicza i zastosowania filozofii. Warsztaty miały przysłużyć się wzbogaceniu wiedzy i poszerzeniu horyzontów uczestników, ponadto stanowiły okazję do zapoznania się ze środowiskiem akademickim. Ich zasadniczym celem było uświadomienie, że znajomość filozofii często stanowi atut w poszukiwaniu pracy oraz ułatwia efektywne działanie w zakresie wielu dziedzin życia społecznego, politycznego, ekonomicznego i kulturalnego.

Tegoroczną edycję warsztatów przeprowadzono pod hasłem *Czego uczą nas filozofowie? W ramach projektu przedstawione zostały następujące zagadnienia:*

- Czego nas uczą zagadki Heraklita?;
- Czego uczą nas filozofowie o tożsamości osobowej?;
- G. W. Leibniz – myślę, więc obliczam;
- Immanuel Kant o moralności;
- Karol Wojtyła o miłości;
- Ks. Michał Heller o byciu naukowcem;
- Nowa filozofia przyrody Izaaka Newtona;
- Orygenes i jego zasady;
- Sokratejski przepis na dobre życie;
- Za co jesteśmy odpowiedzialni (filozofia Romana Ingardena).

Za konstrukcję tematów oraz ocenę poszczególnych zadań odpowiedzialni byli pracownicy akademicy oraz doktoranci Wydziału Filozoficznego UPJPII; w tym roku grupę tę stanowili: mgr Katarzyna Cikała, dr Mikołaj Małecki, dr Joanna Małocha, dr Robert Piechowicz, dr Paweł Rojek, mgr Anna Sarosiek, dr Jakub Synowiec oraz mgr Barbara Żmuda.

Dla większej wygody uczestników warsztaty prowadzone były metodą *blended learning* – a zatem bezpośredni kontakt z wykładowcami połączony został z zajęciami wirtualnymi na platformie edukacyjnej.

Przedsięwzięciu towarzyszył konkurs. Uczestnicy zostali zobowiązani do realizacji zadań z trzech wybranych przez siebie tematów, które później zostały ocenione według wskazanych kryteriów. Nagrodą główną w konkursie były indeksy

na studia licencjackie na kierunku filozofia na Wydziale Filozoficznym UPJPII. Dla uczniów, którzy uplasowali się na trzech pierwszych miejscach, w rankingu punktowym przewidziano dodatkowo, w przypadku podjęcia nauki na naszym uniwersytecie, stypendium na pierwszym roku studiów. Pulę nagród uzupełniły nagrody rzeczowe.

Do udziału w warsztatach zarejestrowano 109 uczestników z ponad 40 ośrodków edukacyjnych. Spośród uczniów biorących udział w tegorocznej edycji konkursu wyłoniono 20 finalistów, którzy zostali zaproszeni do finału stanowiącego ostatni etap konkursu. Finał warsztatów odbył się 28 lutego w budynku naszego uniwersytetu przy ulicy Bernardyńskiej 3. Uczniowie pojawili się wraz z nauczycielami koordynującymi przebieg warsztatów w poszczególnych placówkach. Po oficjalnym przywitaniu gości przez dr. Jakuba Synowca – głównego organizatora II Interdyscyplinarnych Warsztatów Filozoficznych dla młodzieży – rozpoczął się ostatni etap konkursowy polegający na analizie losowo wybranego tekstu filozoficznego i udzieleniu odpowiedzi na dwa pytania odnoszące się do podanego tekstu. Uczniowie zmagali się z fragmentami dzieł Arystotelesa, Dietera Birnbachera, Alberta Einsteina, Epikteta, Epikura, Georga Berkleya, Glaukona, Leszka Kołakowskiego, Michaela Waltzera, Michała Hellera oraz Tomasza Bigaja. Po godzinie indywidualnej pracy nad tekstem komisja oceniała przedłożone zadania.

Podczas gdy komisja dokonywała oceny poszczególnych prac, uczniowie uczestniczyli w specjalnie na tę okazję zorganizowanych wykładach filozoficznych. Pierwszy wykład pod tytułem: *Mądra głowa* wygłosił dr Marek Urban CSsR, po przemówieniu rozpoczęła się interesująca dyskusja pomiędzy uczniami a wykładowcą. Następnie przemawiał dr Robert Piechowicz, przedstawiając filozoficzny problem kłamstwa.

Gdy zakończono prace związane przyznaniem i podliczaniem punktów, ogłoszono wyniki końcowe i przyznano nagrody. Laureatami tegorocznej edycji warsztatów filozoficznych zostali:

- I. Daniel Bembenek z I Liceum Ogólnokształcącego im. S. Sempołowskiej w Tarnowskich Górach – otrzymał in-

deks na filozofię oraz stypendium w wysokości 500 złotych na pierwszym roku studiów.

- II. Dagmara Gluch z II Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Tarnowskich Górach – otrzymała indeks na filozofię oraz stypendium w wysokości 200 złotych na pierwszym roku studiów.
- III. Dawid Bysiek z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Dąbrowie Tarnowskiej – otrzymał indeks na filozofię oraz stypendium w wysokości 100 złotych na pierwszym roku studiów.
- IV. Aleksandra Liszka z I Liceum Ogólnokształcącego im. S. Sempołowskiej w Tarnowskich Górach – otrzymała indeks na filozofię.
- V. Weronika Spólnik z Liceum Ogólnokształcącego Zespołu Katolickich Szkół im. Jana Pawła II w Skawinie – otrzymała indeks na filozofię.

Pozostali uczestnicy finału otrzymali nagrody rzeczowe w postaci książek z dziedziny filozoficznej skłaniających do dalszych poszukiwań i badań w zakresie filozofii.

Warsztatom towarzyszył również konkurs dla szkół. Placówka, z której uczniowie zyskali w sumie największą liczbę punktów, otrzymała nagrodę w postaci cennych pozycji bibliograficznych, które trafią do szkolnej biblioteki. W zmaganiach szkół zdecydowaną przewagę osiągnęli uczniowie z II Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Tarnowskich Górach. To do tej szkoły na ręce pani Anny Włodek, nauczyciela koordynatora warsztatów w zwycięskiej szkole, trafi wygrana. Kolejne miejsca zajęły: Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Sułkowicach oraz II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu.

Serdecznie gratulujemy laureatom tegorocznej edycji warsztatów, dziękujemy za udział wszystkim uczestnikom i życzymy dalszych przygód z filozofią.

Rusza kolejna edycja warsztatów historycznych dla uczniów

tekst: Sławomir Cebula i Paweł Krokosz

W roku akademickim 2015/2016 Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego po raz kolejny organizuje serię spotkań adresowanych do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych (choć nie wyłącznie), która w sposób szczególnie interesuje się zagadnieniami z zakresu szeroko pojętej humanistyki. Tym razem zajęcia odbywać się będą pod wspólnym hasłem: *Świat na wyciągnięcie ręki*.

Dwusemestralny cykl wykładów, warsztatów oraz lekcji muzealnych sfinalizowany zostanie konkursem, którego laureaci otrzymają indeksy tego wydziału. Wszystkim osobom regularnie uczestniczącym w zajęciach wydane będą zaświadczenia pozwalające ubiegać się o otrzymanie wyższej oceny z historii podczas szkolnej klasyfikacji semestralnej.

Konkurs o indeks

W bieżących warsztatach historycznych proponujemy uczniom udział w konkursie polegającym na samodzielnym przygotowaniu eseju historycznego pod tytułem *Nad Wilią, Prypecią i Smotryczem – magia Kresów Wschodnich*, którego tematyka będzie dotyczyła historii wschodnich ziem dawnej Rzeczypospolitej. Wilno, Grodno, Nowogródek, Pińsk, Lwów, Tarnopol, Stanisławów, Kamieniec Podolski – te, a także inne większe i mniejsze miasta decydowały o specyfice ziem, które z biegiem lat zyskały sobie miano Kresów lub Kresów Wschodnich. Ziem zamieszkałych przez przedsta-

wicieli różnych narodów i różnych wyznań. Ziem, które na przestrzeni dziejów wielokrotnie zmieniały swoją przynależność państwową, powodującą wytworzenie się na nich wielokulturowej mozaiki społecznej. Kiedy w 1918 roku, po ponad stu latach niewoli, odradzało się państwo polskie, nie było wątpliwości, że w jego granicach znajdują się wschodnie obszary należące do przedrozbiorowej Rzeczypospolitej. Po 1945 roku tereny położone na wschód od Bugu zostały Polsce odebrane i weszły w skład Związku Radzieckiego. Wraz ze zmianami granic następowała powolna zmiana oblicza Kresów Wschodnich,

na których starano się zacierać ślady polskości. Wiele jednak przetrwało – zamki, pałace, kościoły, klasztory oraz cmentarze, będące często w ruinie, stały się swoistymi niemymi świadkami niekiedy bolesnej przeszłości, a same Kresy zyskały piękne miano „obszarów tęsknoty”.

Do eseju mogą być dołączone fotografie. Autorzy najlepszych prac otrzymają indeksy Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego oraz cenne nagrody rzeczowe, a przygotowany przez nich materiał zostanie oficjalnie zaprezentowany na stronach internetowych uczelni oraz na łamach naszego czasopisma.

Regulamin konkursu historycznego *Nad Wilią, Prypecią i Smotryczem – magia Kresów Wschodnich*

1. Konkurs będzie trwał od 21 listopada 2015 do 31 marca 2016 roku.

2. Uczestnicy przygotowują esej historyczny, którego tematyka będzie nawiązywała do wybranych aspektów dotyczących wschodnich ziem dawnej Rzeczypospolitej. Objętość eseju powinna mieścić się w przedziale 5–6 stron (Times New Roman, rozmiar czcionki: 12, odstępy między wierszami: 1,5). W nagłówku eseju powinny znaleźć się: tytuł, imię i nazwisko autora, szkoła i klasa, dane kontaktowe.

3. Do eseju może być dołączonych maksymalnie 6 fotografii nawiązujących do treści eseju. Fotografii nie umieszczamy w tekście, lecz dołączamy wraz z opisem niezależnie. Opis do ponumerowanych zdjęć należy dołączyć osobno w pliku tekstowym (.doc, .pdf). Opis do każdego ze zdjęć nie powinien być zbyt długi.

4. Konkurs ma na celu zainteresowanie młodzieży problematyką dotyczącą wschodnich ziem dawnej Rzeczypospolitej, a samodzielne przygotowanie eseju dotyczącego powyższej problematyki będzie stanowiło doskonałe wprowadzenie w arkana pracy historyka.

5. Eseje należy wysłać **do 31 marca 2016 roku** na adres email: konkurs.historyczny@upjp2.edu.pl.

6. Autorzy najlepszych prac otrzymają indeksy Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego oraz cenne nagrody rzeczowe, a przygotowany przez nich materiał zostanie oficjalnie zaprezentowany na stronach internetowych uczelni oraz na łamach „Vita Academica”.

Spotkania prezentujące w atrakcyjny sposób szeroką ofertę edukacyjną Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII będą odbywały się w soboty od października 2015 roku do kwietnia 2016 roku w salach wykładowych uczelni oraz w terenie. Relacje z udziału młodzieży w wykładach, warsztatach i lekcjach muzealnych będą zamieszczane w formie zdjęć i krótkich opisów w specjalnej zakładce na uczelnianej stronie internetowej.

Uczestnictwo w warsztatach historycznych pozwoli na wzbogacenie wiedzy i umiejętności, a jako takie mo-

że stanowić cenne uzupełnienie zajęć szkolnych oraz istotną pomoc w przygotowaniu do egzaminów maturalnych. Stanie się także okazją do zawarcia ciekawych znajomości z rówieśnikami o podobnych zainteresowaniach. Przede wszystkim jednak da możliwość zapoznania się ze środowiskiem akademickim oraz uczynienia konkretnych kroków „inwestycyjnych”, mogących zaowocować w przyszłości. Udział w zajęciach jest bezpłatny, zaś osoby zainteresowane przystąpieniem do wyżej wspomnianego konkursu i otrzymaniem akademickiego zaświadczenia

zobowiązane są do regularnego uczestnictwa w spotkaniach (dopuszcza się maksymalnie 2 nieobecności).

Zgłoszenia należy kierować drogą mailową (podając: imię i nazwisko, adres, telefon lub e-mail, szkołę i klasę) na adres warsztatyhistoryczne@upjp2.edu.pl najpóźniej do 1 listopada 2015 roku. Dodatkowe informacje można uzyskać, pisząc na adres: warsztatyhistoryczne@upjp2.edu.pl

Koordinatorzy: dr Paweł Krokosz, dr Sławomir Cebula

Grafik warsztatów historycznych *Świat na wyciągnięcie ręki* w roku akademickim 2015/2016

24 października 2015, godz. 11.00–12.45, budynek UPJPII przy ul. Franciszkańskiej, s. 201

Z przewodnikiem przez świat – prelekcja prowadzona przez dr. Pawła Krokosza specjalizującego się w dziejach Europy Wschodniej XVI–XVIII wieku oraz autora przewodników turystycznych po Polsce południowo-wschodniej. • Wybierając się w podróż, bardzo często zabieramy ze sobą niewielkich rozmiarów książeczkę – informator zawierający najistotniejsze informacje o danym mieście, regionie czy kraju. To właśnie przewodnik turystyczny w tradycyjnej formie książkowej (warto wspomnieć, że są także jeszcze inne rodzaje przewodników) jest naszym pierwszym źródłem informacji praktycznych i historycznych o celu naszej podróży. Jakie są rodzaje przewodników turystycznych? Co zawierają lub co powinny zawierać? W jaki sposób powstaje przewodnik? Czy każdy może napisać? To tylko jedno z wielu pytań, na które będzie można poznać odpowiedź podczas spotkania otwierającego warsztaty historyczne w roku akademickim 2015/2016. • W drugiej części spotkania nastąpi otwarcie kolejnej edycji *Konkursu o indeks*, którego laureatów wyłonimy na ostatnim spotkaniu warsztatów historycznych przypadającym 23 kwietnia 2015 roku.

21 listopada 2015, godz. 11.00–12.45, Biblioteka Główna UPJPII ul. Bobrzyńskiego 10, s. 211 (zbiórka w holu głównym biblioteki)

Dokumentacja audiowizualna – spotkanie prowadzone przez dr. Sławomira Cebulę, propagatora stosowania nowoczesnych technologii w pracy naukowej humanisty, religioznawcy, prawnika. • Podczas spotkania zaprezentowane zostaną przykładowe materiały audiowizualne gromadzone przez historyków i będące następnie podstawą opracowań naukowych, ale również unikatowym świadectwem historii. Uczestnicy wysłuchają fragmentów nagrań audio, obejrzą fragmenty filmów oraz zostaną zapoznani z zasadami dokumentacji audiowizualnej i fotograficznej. • Warsztaty zostaną poprzedzone 15-minutowym wprowadzeniem po nowoczesnej Bibliotece Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

12 grudnia 2015, godz. 11.00–12.30, spotkanie przed Pałacem Biskupa Erazma Ciołka – Oddział Muzeum Narodowego w Krakowie, ul. Kanonicza 17

Pierwsze z dwóch zaplanowanych spotkań w terenie odbędzie się w Pałacu Biskupa Erazma Ciołka. Podczas lekcji muzealnej pt. *W wielowyznaniowej Rzeczypospolitej* młodzież będzie miała okazję zapoznać się z wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. Na Kresach Wschodnich współistniały ze sobą różne wyznania, przy czym religią dominującą było tam prawosławie. Sztuka sakralna Kościoła katolickiego i unickiego oraz Cerkwi prawosławnej to temat przewodni zajęć. Prowadzenie: pracownicy Muzeum Narodowego w Krakowie.

16 stycznia 2016, spotkanie przed Opactwem Benedyktynów w Tyńcu (Kraków, ul. Benedyktyńska 37)

Drugie z zaplanowanych spotkań w terenie odbędzie się w Opactwie Benedyktynów w Tyńcu – jednym z najstarszych klasztorów w Polsce. Prowadzenie: ojcowie z Opactwa Benedyktynów w Tyńcu.

20 lutego 2016, godz. 11.00–12.45; budynek UPJPII przy ul. Franciszkańskiej 1, s. 201

Kresy Wschodnie – spotkanie prowadzone przez prodziekana Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII dr. Marka Hałaburdę, historyka specjalizującego się w badaniach dziejów Kościoła łacińskiego w krajach Europy Wschodniej i Środkowej. Termin „Kresy” jest pojęciem wielowarstwowym, lecz w odniesieniu do dziejów Polski ma on jednoznaczne konotacje i dotyczy ziem wschodnich wchodzących w skład dawnej Rzeczypospolitej. Tereny te nie były jednolite pod względem etnicznym, kulturowym oraz wyznaniowym i stanowiły przedmiot rywalizacji ze strony Polski, Turcji i Rosji. Koniecznością jest zatem wyjaśnienie zmiany znaczenia terminu „Kresów Wschodnich” na przestrzeni dziejów z wyraźnym podkreśleniem ich miejsca w polskiej świadomości narodowej.

19 marca 2016, godz. 11.00–12.45, budynek UPJPII przy ul. Franciszkańskiej 1, s. 201

Swoi i obcy. Muzułmanie na kresach Rzeczypospolitej – spotkanie prowadzone przez dr. Marcina Rzepkę, slawistę i orientalistę, badacza zagadnień religijnych i etnicznych krajów Bliskiego Wschodu. Historyczne kontakty Polski ze światem islamu przybierały bardzo różne formy. Ogromną rolę odgrywały w nich czynniki polityczne kształtujące postawy otwartości i współpracy bądź przeciwnie – konfrontacji. Równie ważne były także aspekty gospodarcze. Znamiennym przykładem owych wieloaspektowych relacji było osadnictwo tatarskie na kresach dawnej Rzeczypospolitej. Tatarzy, wpisując się aktywnie w historię Polski, pozostawili dziedzictwo warte przypomnienia.

9 kwietnia 2016, godz. 11.00-12.45 budynek UPJPII przy ul. Franciszkańskiej 1, s. 201

Przed maturą – spotkanie z dyplomowanym nauczycielem historii i wiedzy o społeczeństwie oraz egzaminatorem Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie. Celem warsztatów jest zwrócenie uwagi uczniów na wszystkie „techniczne” kwestie związane ze zbliżającymi się egzaminami maturalnymi z historii i wiedzy o społeczeństwie. Prowadzenie: mgr Tomasz Starachowski (XIII LO w Krakowie).

23 kwietnia 2016, godz. 11.00-12.45 budynek UPJPII przy ul. Franciszkańskiej 1, s. 201

Konkurs o indeks – finał dwusemestralnych zajęć. Podsumowanie warsztatów, wręczenie indeksów laureatom konkursu.

Uniwersytet Trzeciego Wieku na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie zaprasza seniorów (50+) na dwuletnie studia!

wykłady z zakresu teologii, filozofii, historii i nauk społecznych ♦ formacja religijna (rekolekcje, dni skupienia) ♦ program kulturalny (zwiedzanie Krakowa i okolic, wycieczki krajowe i zagraniczne, pielgrzymki, imprezy kulturalne i okolicznościowe, wydarzenia uczelniane) ♦ kursy i warsztaty (komputerowe, języka angielskiego, artystyczne)

Terminy wykładów: od października do czerwca dwa razy w miesiącu
w poniedziałki w godz. 15.00–18.15 na ul. Bernardyńskiej 3 w Krakowie

Rekrutacja

Sekretariat Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII ♦ Bernardyńska 3, pok. 58 ♦ tel. 519 323 340 ♦ e-mail: utw@upjp2.edu.pl

Informacje i zapisy: wtorek, czwartek: 12.00–14.00 ♦ www.utw.upjp2.edu.pl

Wyjazd pracowników MSJO do Centrum Językowego w Wiedniu

tekst: Maria Banach, Marta Krzanowska, Magdalena Łubiarz

zdjęcia: Magdalena Łubiarz

Delegacja Międzywydziałowego Studium Języków Obcych – mgr Maria Banach (kierownik), mgr Marta Krzanowska (zastępca kierownika) oraz mgr Magdalena Łubiarz (wykładowca języka rosyjskiego) – miała okazję realizować w ramach programu Erasmus+ kolejny już wyjazd szkoleniowy. Program realizowałyśmy tym razem w Wiedniu w okresie od 16 do 20 czerwca br., gdzie byliśmy gośćmi Studium Językowego funkcjonującego jako odrębna jednostka przy Uniwersytecie Wiedeńskim (Sprachenzentrum der Universität Wien). Studium Językowe przy Uniwersytecie Wiedeńskim prowadzi zasadniczo kursy językowe dwukierunkowo: są to bądź szeroko rozumiane kursy języka niemieckiego dla obcokrajowców studiujących w Wiedniu (*Deutschkurse*) na poziomach od A1/1 do C2/2, bądź też kursy innych języków nowożytnych w imponującej liczbie 30 (*Kurse in 30 Fremdsprachen*), niezbędnych w procesie kształcenia studentów z różnych kierunków i specjalności oferowanych przez wiedeński uniwersytet. W tym drugim przypadku zasięg poziomów nauczanych języków jest jeszcze szerszy, sięga granicy poziomu C2/3.

Kursy mają zwykle standardowy wymiar czasowy (*Standardkurse*) trwający 13 tygodni (45 godzin lekcyjnych) lub prowadzone są w trybie przyspieszonym (*Intensivkurse*) – wówczas trwają 6 i pół tygodnia (również 45 godzin lekcyjnych). Można również uczestniczyć w zajęciach ukierunkowanych na podniesienie poziomu jednej z umiejętności językowych, np. pisania, konwersacji, poszerzenia wiadomości z zakresu fonetyki, gramatyki lub w zajęciach przygotowujących do konkretnego egzaminu. Liczebność grup teoretycznie ustalona jest na poziomie od 10 do 16 osób, ale *de facto* (jak wynikało z naszych obserwacji) pracują również grupy kilkuosobowe.

Wszystkie powyższe informacje i wiele innych dotyczących organizacji nauczania języków w sposób niezwykle

kompetentny i interesujący, a przy tym z prawdziwą swadą i humorem zaprezentowała nam pani mgr Nicola Kraml, która pełni funkcję kierownika i głównego koordynatora Centrum Językowego. Ciepłe przyjęcie z jej strony, ponadto otwartość w dyskusji i wymianie doświadczeń (również tych nieco trudniejszych) pozwoliły na otwartą i konstruktywną rozmowę.

Całą paletę kursów i możliwości zdobywania wiedzy językowej z zakresu języka angielskiego zaprezentowała nam pani Monika Melega, zajmująca się marketingiem i planowaniem kursów języka angielskiego. Natomiast na spotkaniu z panią dr Mariną Höfinghoff mogłyśmy dokładnie przejrzeć i przedyskutować treść arkusza ewaluacyjnego, który służy do oceny pracowników Centrum Językowego (znaczną jego część stanowi ocena samych studentów). Ten aspekt wizyty dotyczący zapewnienia jakości kształcenia poprzez ocenę okresową pracowników pozostawał w obszarze naszych (deklarowanych już w planie wizyty) szczególnych zainteresowań. Plan naszego wyjazdu zakładał także udział w hospitacjach zajęć z języka rosyjskiego, niemieckiego oraz angielskiego.

Jak już wyżej wspomniano, kursy języka niemieckiego przeznaczone są dla obcokrajowców, którzy przede wszystkim pragną rozpocząć studia w Austrii i zobligowani są do zdania egzaminu na poziomie B2. Grupy prowadzone są na wszystkich poziomach, a układ zajęć jest bardzo napięty. Kursy odbywają się w przez trzy semestry, dwa do pięciu razy w tygodniu. Brałyśmy m.in. udział w zajęciach z języka niemieckiego na poziomie C1 – studenci omawiali tam współczesną literaturę austriacką na podstawie książki *Besser* autorstwa Doris Knecht.

Miałyśmy również okazję obserwować przebieg zajęć z języka angielskiego na poziomie A2. Grupa mimo zadeklarowanego poziomu A2 bardzo czynnie brała udział w zajęciach i przez ca-

ły czas komunikowała się z prowadzącą po angielsku. Ciekawym doświadczeniem był udział w zajęciach grupy podstawowej z języka rosyjskiego. Zwracała uwagę determinacja i umiejętność pokonywania barier językowych przez studentów, dla których sporym wyzwaniem był chociażby zupełnie nowy system alfabetyczny języka rosyjskiego. Ponieważ wymienione hospitowane grupy składały się ze studentów różnej narodowości, dla prowadzących dodatkowym wyzwaniem było uwzględnianie i odwoływanie się do różnic kulturowych i innych przyzwyczajzeń językowych studentów.

Wyjazdy w ramach programu Erasmus pozwalają także na poszerzenie swojej wiedzy w obrębie szeroko pojętej kultury. Cesarski Wiedeń ze swoimi przepięknymi zabytkami zachęca do przechadzki śladami dawnej monarchii Habsburgów i nie sposób z tego nie skorzystać. Niesamowite wrażenie wywarła na nas dawna rezydencja letnia cesarzowej Sisi – Pałac Schönbrunn. Przepiękna rezydencja, wybudowa-

na w stylu barokowym, ze wspianymi salami ceremonialnymi oraz kosztownie urządzonymi salonami przyciąga wszystkich, którzy w mniejszym lub większym stopniu interesują się historią i życiem młodziutkiej cesarzowej. Olbrzymi kompleks parkowy wokół pałacu, palmiarnia, a także ogród zoologiczny stanowią dodatkową atrakcję dla miłośników natury.

Jako wielbicielek obrazów Gustava Klimta skierowałyśmy nasze kroki do Belwederu, aby przez chwilę zagłębić się w *Pocałunku* austriackiego malarza. Wśród zbiorów malarstwa w Belwederze znajdują się także prace Schielego i Kokoschki, dzieła francuskich impresjonistów, a także płótna wiedeńskiego biedermeieru.

Obowiązkowym punktem w spacerze po Wiedniu była dla nas wizyta w katedrze św. Szczepana (Stephansdom). Jedną z najbardziej znaczących budowli gotyckich w Austrii przyciąga kolorowym układem dachówek oraz kunsztownymi ołtarzami i kaplicami. Spośród wielu muzeów i zbiorów udało nam się także zwiedzić Muzeum Historii Sztuki oraz Muzeum Żydów. Na koniec warto wspomnieć, że Wiedeń to miejsce pełne różnorodnych rozrywek:

od Domu Morza (Haus des Meeres) przez ogród zoologiczny Schönbrunn, Prater z słynnym kołem diabelskim aż po znany na całym świecie gabinet figur woskowych Madame Tussauds i wiele innych ciekawych miejsc.

Pobyt w Centrum Językowym Uniwersytetu wiedeńskiego zdominowały spotkania z kadrą zarządzającą, wymiana doświadczeń i szukanie rozwią-

zań wspólnych problemów, hospicja zajęć z języków nowożytnych, rozmowy z lektorami prowadzącymi zajęcia oraz z samymi studentami. Ci ostatni zainteresowani byli kontaktami z naszą uczelnią oraz warunkami studiowania na UPJPII. I właśnie ten aspekt należy przede wszystkim podkreślić w realizacji tego typu wyjazdów: promowanie UPJPII poza granicami Polski.

**Fragment prelekcji wygłoszonej podczas International Day (2 czerwca 2015 roku)
przez Lukasa Schibowskiego (Universität Münster),
który studiował na UPJPII w ramach programu Erasmus+:**

Uczelnia [...] to nie tylko budynki, pomieszczenia, tablice, komputery, projektory, krzesła i stoły [...] – te wszystkie rzeczy nie są istotnymi składnikami instytucji, która chce się nazywać uniwersytetem. Cóż to bowiem byłby za uniwersytet, gdyby nie było w nim ludzi, studentów, pracowników, wykładowców? Muzeum albo ruiną w zależności od tego, czy miałby jakieś walory estetyczne i fundusze... Ale nawet jeśli mielibyśmy i budynek, i ludzi w nim obecnych, to niekoniecznie byłaby to dobra uczelnia. Najważniejszą, wręcz konieczną częścią uczelni, dobrej uczelni, są życzliwi, uprzejmi i mili ludzie, czy to w relacji wykładowca-student czy student-student. [...] Bez wzajemnej życzliwości i przyjaznej at-

mosfery nie da się stworzyć klimatu sprzyjającego nauce i własnemu rozwojowi. My przyszliśmy na tę uczelnię z zewnątrz i nie tylko sami doznajemy wielkiej życzliwości ze strony pracowników i studentów, ale też zauważamy, że nie jest to żaden przywilej bycia „Erasmusem”, lecz zupełna norma w codziennych relacjach interpersonalnych. Tak, owszem, rzeczywiście to dobra uczelnia! [...]

Panuje tutaj taka rodzinna atmosfera, której rzadko można zaznać, przynajmniej na mojej uczelni. Nie jest się anonimowym, ale ma się swoje „imię”. Często bowiem pierwszym pytaniem, jakie zostaje do nas, studentów, skierowane, gdy udajemy się do jakiegoś biura, to nie pytanie o na-

szę imię, ale o numer matrykulacyjny – taka rzeczywistość. Tutaj, w Krakowie, jest inaczej, i potrafimy to naprawdę docenić. Mnie osobiście zaskoczyło pozytywnie również i to, że choć uczelnia nie jest zbyt duża, to posiada jednak bardzo dobre zaplecze naukowe. Chodzi mi przede wszystkim o liczbę i kwalifikacje zatrudnionych wykładowców, jak i o zadowalającą ofertę wykładów. Jednak najważniejsi są i pozostaną dla nas szanujący się nawzajem ludzie i ich życzliwość. Cieszymy się, że możemy przez jakiś czas być członkami tej – w porównaniu do naszych macierzystych uczelni – małej, ale zarazem w pewnym sensie też wielkiej rodziny uczelnianej. Za to serdecznie dziękujemy!

Wspomnienia z Erasmusa w Wiedniu

tekst i zdjęcia: Marlena Sędlak

Dwumiesięczny pobyt na stażu z Programu Erasmus+ w Polskiej Akademii Nauk Stacji w Wiedniu był okazją do zdobycia nowych umiejętności i doświadczenia zawodowego, polepszenia znajomości języków obcych, jak też na poznanie nowych osób zaangażowanych w prace badawcze oraz na zwiedzenie Wiednia.

Wybrałam Wiedeń, ponieważ w swoich pracach badawczych zajmuję się obecnie historią Kościoła w Galicji w XIX wieku. Stąd też możliwość zwiedzenia dawnej stolicy C. K. Monarchii Austro-Węgierskiej była dla mnie wielką radością.

Staż zawodowy odbywałam w bibliotece Stacji PAN. Poznałam bogaty zasób tejsze biblioteki oraz sposób jej funkcjonowania. Jednocześnie miałam możliwość uczestniczenia w organizowanych przez placówkę konferencjach międzynarodowych, wykładach otwartych oraz sympozjach. Dzięki temu mogłam zapoznać się ze sposobem organizacji tego typu wydarzeń. Była to również okazja do poznania osób zajmujących się badaniami historycznymi z różnych europejskich ośrodków naukowych.

Bardzo podobały mi się zaangażowanie, duże kompetencje, a przede wszystkim pasja osób pracujących w Stacji PAN. Wszyscy stażysci byli tam przyjmowani z dużą otwartością i życzliwością.

W chwilach wolnych od pracy w bibliotece PAN miałam również możliwość przeprowadzenia kwerendy w archiwach: Allgemeines Verwaltungsarchiv i Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Znalazłam tam bardzo wiele dokumentów dotyczących historii XIX-wiecznego Krakowa, jak również innych miejscowości galicyjskich.

Ponadto Wiedeń jest miastem tak bogatym w muzea i pomniki dziejowe, że okres dwóch miesięcy wydawał się zbyt krótki na dogłębne zwiedzenie wszystkich tych miejsc. Na ustach chyba każdego historyka specjalizującego się w dziejach XIX wieku pojawi się uśmiech podczas patrzenia na

wnętrza Apartamentów Cesarskich w Hofburgu, Muzeum Cesarzowej Sisi, wnętrz Schönbrunnu. Trudno się nie zachwycić ogromnymi zbiorami Kunsthistorisches Museum Wien, Historisches Museum der Stadt Wien, Albertiny, MuseumsQuartier czy kolekcją obrazów Gustava Klimta w Belwederze. Ważnymi punktami są również znane kościoły: katedra św. Szczepana, kościół Augustianów (miejsce ślubów cesarskich par), kościół św. Karola Boromeusza, kościół Minożytyłów oraz kościół Kapucynów z kryptą, w której pochowani są członkowie cesarskiej rodziny. Zachwycającymi pomnikami architektury są gmachy ratusza, parlamentu oraz Hundertwasserhaus. Do symboli Wiednia należą również pokazy Hiszpańskiej Szkoły Jazdy, koncerty w filharmonii oraz przedstawienia w operze. A po dniu wypełnionym pracą można spokojnie odpocząć z filiżanką kawy po wiedeńsku nad brzegiem pięknego, modrego Dunaju.

WYJAZDY NA STUDIA W RAMACH PROGRAMU ERASMUS+

„Wyjazd za granicę zawsze poszerza horyzonty. Pozwala zobaczyć, jak na różne sprawy patrzą inni ludzie. Uczy dystansu do siebie i do spraw, które najpierw przerażają, ale ostatecznie wcale nie są takie groźne. Dlatego każdemu polecam wyjazd na Erasmusa, bo przecież do odważnych świat należy” (Iza, stypendystka Erasmusa w Irlandii).

Program Erasmus+ stwarza niepowtarzalną okazję wyjazdu do jednego z krajów biorących w nim udział na okres jednego semestru lub pełnego roku akademickiego.

Zakwalifikowani studenci otrzymują stypendium Erasmusa+ pozwalające na pokrycie części kosztów utrzymania za granicą.

W ofercie stypendialnej znajdują się m.in. uczelnie z Niemiec, Włoch, Hiszpanii, Portugalii, Francji, Czech, Słowacji i Słowenii.

Niezbędne informacje uzyskasz codziennie w Centrum Naukowo-Badawczym i Współpracy Międzynarodowej: tel. 12 428 60 36, e-mail: erasmus@upjp2.edu.pl, ul. Bernardyńska 3, 31-069 Kraków, pok. 207.

Erasmus+ zmienia życie, otwiera umysł!

Praktyki w ramach Erasmus+ w Rzymie

tekst i zdjęcia: Izabela Tomala

Kiedy dowiedziałam się o możliwości odbycia zagranicznych praktyk w ramach programu Erasmus+, pomyślałam, że jak na jedną osobę to za dużo szczęścia i raczej z tej okazji nie skorzystam. Jednak wrodzona chęć podejmowania wyzwań skłoniła mnie do rozesłania niezliczonej ilości maili z propozycją nawiązania współpracy i chęcią odbycia praktyk w Rzymie. Udało się! Na moją wiadomość odpowiedziała pani mecenas Marzia Contucci, która wyraziła chęć przyjęcia mnie do swojej kancelarii na dwa miesiące wakacyjnych praktyk.

Pod koniec czerwca postawiłam swoje stopy na płycie lotniska w Rzymie i od razu poczułam, że to będzie niezmiernie przygodna! I teraz już wiem, że się nie pomyliłam! Rzym jako miasto zachwyca i zapiera dech w piersiach! Żadne słowa nie oddadzą tego, co można poczuć, gdy codziennie mija się świadków historii w postaci Koloseum, Palatynu, Bazyliki św. Jana na Lateranie i niezliczonych nienazwanych miejsc, które na długo zostają w pamięci.

Po przyjeździe do Rzymu wynajęłam pokój w okolicy Koloseum, aby być blisko Starego Miasta. Miałam bardzo dużo szczęścia, bo mieszkanie okazało się całkowicie multi-kulti i przez dwa miesiące żyłam z Amerykaninem, Argentynką i Włoszką. Żeby z łatwością poruszać się po mieście, zakupiłam rower. Początkowo wsiadałam na niego z głębokim przekonaniem, że będzie to moja ostatnia podróż, bo temperamentni Włosi nie zwracają szczególnej uwagi na bicykle. Później jednak przekona-

łam się, że w tym szaleństwie jest metoda i bardzo szybko przyswoiłam zasady poruszania się ulicami między skuterami, samochodami, autobusami i niezliczonymi turystami.

Sama praktyka w kancelarii adwokackiej bardzo wiele mi dała. Pokazała mi, jak funkcjonuje system prawa we Włoszech, jak działają sądy, w jaki sposób przeprowadza się mediacje i negocjacje. Pani mecenas dawała mi akta poszczególnych spraw do analizowania i zapoznawania się z nimi. Wszystkie moje wątpliwości starała się w przystępny sposób wytłumaczyć, za co jestem jej bardzo wdzięczna. Nauczyłam się bardzo wiele, nie tylko w kwestiach ściśle związanych z prawem, ale także jeśli chodzi o pracę z innymi ludźmi, organizowanie sobie czasu tak, aby wykonać wszystkie powierzone mi zadania. Dzięki praktyce i programowi Erasmus+ mogłam doskonalić język włoski, co sprawiło mi ogromną satysfakcję.

Włochy dla mnie to przede wszystkim niezapomniane smaki! Godzinami mogę opowiadać o *cornetto* z gorącą nutellą, *cappuccino*, *panna cotta*, *pasta frutti di mare*, figach, lodach, pizzy, ale żadne słowa tak naprawdę nie oddadzą tego, co człowiek może poczuć w momencie kosztowania tych wszystkich pyszności!

Mam nadzieję, że zamieszczone przeze mnie zdjęcia wzbudziły w Was chęć odwiedzenia najpiękniejszych miejsc Europy. Z głębokim przekonaniem zachęcam wszystkich do skorzystania z tej nieprawdopodobnej okazji, jaką daje nam, studentom, program

Erasmus+ na poznanie kultury, języka, obyczajów wspaniałych miast Europy. W razie jakichkolwiek pytań z ogromną radością służę pomocą. Można się ze mną kontaktować poprzez e-mail: izabela.tomala@op.pl

Miło nam poinformować, że podczas XXXVI International May Choir Competition Prof. Georgi Dimitrov War-na 2015 chór Psalmodia UPJPII zajął czwarte miejsce w kategorii chórów mieszanych, a Krakowski Chór Żeński Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zajął czwarte miejsce w kategorii chórów jednorodnych.

29 sierpnia br. o godz. 20.00 w kościele Mariackim w Krakowie odbył się koncert chórów Polskiej Federacji Pueri Cantores. Zaproszone zostały chór mieszany Psalmodia UPJPII oraz Katedralny Chór Chłopięcy Pueri Cantores Tarnovienses z Tarnowa.

Goście polscy oraz zagraniczni mogli usłyszeć w wykonaniu naszego chóru arcydzieła muzyki współczesnej – najwspanialsze utwory Henryka Mikołaja Góreckiego, Józefa Świdra oraz Romualda Twardowskiego.

Tydzień na Sycylii

tekst: Małgorzata Dudek

zdjęcia: Ewa Cepil, Małgorzata Dudek

Sycylia już od dawna widniała na mojej liście miejsc, które koniecznie chciałabym odwiedzić. Cosa Nostra, wybuchające na rogach ulic samochody i biegające wśród odrapanych budynków rozwrzeszczane dzieci – z tym kojarzyła mi się ta wyspa. Zapragnęłam skonfrontować moje wyobrażenia z rzeczywistością. Podczas przebywania na wymianie studenckiej w Mediolanie postanowiłam, że na pewno muszę tam pojechać. Mimo faktu mieszkania we Włoszech przez parę miesięcy i licznych podróży po kraju wbrew zamierzeniom nie udało mi się zrealizować tego pomysłu w ubiegłym roku. Dlatego też na początku tego roku kupiłam pośpiesznie bilety do Trapani, aby zdążyć przed sezonem turystycznym. Wiosna wszak jest idealną porą na wizytę w tamtych stronach, w których klimat subtropikalny w lecie jest nie do zniesienia. Miejscem docelowym miała być stolica regionu – Palermo. Czas rozpocząć naszą przygodę!

Udało mi się uzyskać dokładną mapę, na której zaznaczone były wszystkie najważniejsze punkty Palermo. Drugi dzień poświęcony został wycieczce do Monreale. Jest to niewielka miejscowość w gminie Palermo. Bez problemu można dostać się tam komunikacją miejską, do której swoją drogą trzeba mieć nie lada cierpliwość. Podróż zajmuje około 30 minut. Znajduje się tam m.in. katedra z okresu panowania normańskiego. Budynki klasztoru Benedyktynów oraz pałac arcybiskupi tworzą wraz z nią zabytkowy kompleks warty zobaczenia. Sama katedra zachwyca swym bogatym wnętrzem. Ściany zdobione są mozaikami, z których zresztą słynie cała Sycylia. Oprócz zwykłego zwiedzania istnieje możliwość wejścia na dach budynku. Za niewielką opłatą można podziwiać zapierający dech w piersiach widok roztaczający się ze szczytu wieżyczek. Później kawa w samym centrum malowniczego ryneczku, szybki spacer i powrót do Palermo. W drodze powrotnej, tuż przed zamknięciem, z towarzyszącą mi koleżanką zahaczyłyśmy o katakumby kapucynów mieszczące się pod klasztorem. Skrywają w swoim wnętrzu zmumifikowane zwłoki prałatów, ale nie tylko. Z czasem zaczęto chować tu także ludzi świeckich. Jedną z ostatnich pochowanych osób

jest Rosalia Lombardo, dwuletnia dziewczynka, której specjalnie wyeksponowane ciało znajduje się na końcu korytarza. Inne postaci podzielone są ze względu na płeć czy też pełnioną za życia rolę społeczną. Największe przerażenie budzą zwłoki małych dzieci przybrane w przeróżne stroje – malutkie sukienki czy kapelusiki. Mrożący krew w żyłach widok. Dziwi sama idea ekspozycji. Nieswojo się czułam, przechodząc tymi korytarzami i mając zmarłych tuż na wyciągnięcie ręki.

Wracając do miasta, z pewnością warto przejść przez jedną z bram o nazwie Porta Nuova. Znajduje się ona na via Vittorio Emanuele, jednej z głównych ulic, których nie da się przeoczyć. Znajdująca się tuż obok pałacu Normanów brama przez wieki broniła dostępu do miasta. Cechuje się ona oryginalną architekturą – zwieńczona jest charakterystycznym dachem w kształcie piramidy.

Wieczorem wybrałyśmy się na uliczną imprezę organizowaną przez jedną z restauracji. Za dnia kwitnie tam handel. Później jednak miejsce to przekształca się w istny festyn dobrego jedzenia, wina i muzyki. Drobne restauracyjki co tydzień toczą ze sobą zacieklą walkę o klientów. Ta, która zdobędzie największe uznanie, w ramach nagrody organizuje przyjęcie dla wszystkich chętnych. Jest to dla niej rodzaj reklamy, a przy tym przednia zabawa dla wszystkich pozostałych. Stoliki ustawiane są wzdłuż budynków. Każdy może delektować się smakiem regionalnych potraw oraz zajmować się degustacją różnego rodzaju win. Gościom towarzyszą dźwięki muzyki granej przez zespół rozstawiony nieopodal. Niezwykły klimat. Rzecz jasna – nie obyło się bez tańców!

Trzeci dzień naszej wycieczki rozpoczął się od zwiedzania katedry Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej, w skrócie: Duomo. Mieści się ona przy ulicy Corso Vittorio Emanuele, na rogu Via Matteo Bonello. Została zbudowana na zlecenie arcybiskupa miasta na przełomie XI i XII wieku. Dzięki mieszance różnorodnych stylów architektonicznych już na pierwszy rzut oka wydaje się bardzo ciekawym zabytkiem. Zachwyca także swą monumentalnością. W kaplicy można znaleźć groby królów, m.in. Rogera II, najslawniejszego normandzkiego władcy. W drodze do Fontanna della Vergogna, zwanej także Fontanną Wstydu, przystanęliśmy na moment, aby przyrzeć się Quattro Canti. Jest to nietypowe skrzyżowanie ruchliwych ulic, gdyż z czterech stron (jak sama nazwa wskazuje) otoczone jest barokowymi pałacami charakteryzującymi się świątymi narożnikami. Ozdobione są one rzeźbami i małutkimi fontannami. Widnieją na nich postaci królów hiszpańskich, na samym szczycie każdej zaś czterech patronek Sycylii – Ninfy, Agaty, Oliwi i Rozalii, tej ostatniej tak bardzo czczonej w samym Palermo. Sama Fontanna Wstydu mieści się na placu Pretoria. XVI-wieczna budowla przedstawia 48 rzeźb ułożonych w różnoraki sposób. Swą nazwę zawdzięcza nagości posągów.

Będąc w okolicy, grzechem byłoby nie wstąpić do średniowiecznego kościoła San Cataldo na Piazza Bellini. Wyróżnia się on przede wszystkim czerwonymi kopułami – pozostałościami po kulturze arabskiej, wewnątrz z kolei dostrzec można wyraźnie zaznaczające się cechy stylu gotyckiego. Warto zajrzeć też do kościoła Santa Maria dell'Amiraglio (również przy placu Bellini) – charakteryzującego się skrajną mieszanką stylów, które wbrew pozorom zupełnie nie gryzą się ze sobą. Przez stulecia był on wzbogacany o kolejne elementy pochodzące z innych kultur – teraz natomiast stanowi cenny zabytek dziejowy (wejście – 3 euro).

Czwarty dzień to wreszcie zamek królewski – mijany wielokrotnie w czasie naszych poprzednich wycieczek. I znowu mieszanka stylów normandzko-arabskich. Nad budynkiem wznosi się wieża Torre Pisana, a już w samym środku godna polecenia jest bez wątpienia Capella Palatina – prywatna kaplica Rogera I. Zobaczyć można rów-

nież apartamenty królewskie, których my niestety nie miałyśmy okazji odwiedzić ze względu na odbywające się akurat w tym czasie posiedzenie Regionalnego Parlamentu Sycylijskiego. Wynagrodziłyśmy sobie tę stratę wystawą serii obrazów Fernanda Botera *Via Crucis* ukazującej mękę Jezusa Chrystusa w charakterystycznym dla malarza stylu – przedstawiania ludzi jako trochę przerysowane postaci z nadwagą.

W niedalekim sąsiedztwie zamku Normanów wznosi się kościół San Giovanni degli Eremiti. Podobnie jak wspomniany wcześniej San Cataldo kościół zwieńczony jest czerwonymi kopułami. Kolejnym punktem wycieczki był bar – kawa plus coś na ząb. Przy okazji poznałyśmy parę miłych osób, a właściciel poczęstował nas przysmażanymi ziemniaczkami. Ogólnie rzecz ujmując, ludzie nie tylko tam, ale i wszędzie w Palermo wywarli na mnie bardzo pozytywne wrażenie. Niezwykle życzliwi, uprzejmi i pomocni, nierzadko też mówiący w języku angielskim. Chwilę później dotarłyśmy na popularny targ La Vucciria, gdzie wśród różnorodnych staroci znaleźć można m.in. wiele produktów spożywczych, a wieczorową porą również rozkładane są tzw. kuchnie na wolnym powietrzu.

W drodze do domu postanowiłyśmy przejść obok Teatru Wielkiego, inaczej Teatro Massimo wybudowanego stosunkowo (w porównaniu z wszystkimi innymi głównymi budynkami miasta) późno, bo końcem XIX wieku. Warto wspomnieć, że jest to trzeci co do wielkości w Europie teatr-opera oraz że właśnie na jego schodach została nakręcona słynna scena z trzeciej części *Ojca chrzestnego*, w której ginie córka Michaela Corleone.

Dzień piąty poświęcony został wycieczce do oddalonej o niecałą godzinę drogi pociągiem miejscowości Cefalù, położonej u stóp skały Rocca (pociąg – 12 euro w obie strony). Polecam odwiedzenie katedry ufundowanej przez Rogera II wzorowanej na stylu francuskim z domieszką wpływów anglosaskich, arabskich oraz bizantyjskich. Od progu rzuca się w oczy postać Chrystusa Pantokratora widniejąca nad ołtarzem, zresztą tak bardzo charakterystyczna dla całej wyspy.

Szósty dzień – niedziela – zarezerwowany został na zwiedzanie ogrodu botanicznego. Jest to wprost idealny pomysł na spędzenie leniwego niedzielne-

go przedpołudnia. Orto Botanico znajduje się praktycznie tuż przy porcie przy via Lincoln. Działa on z ramienia Uniwersytetu w Palermo, a jego początki sięgają końca XVIII wieku. Bez namysłu stwierdzam, że miejsce to jest jednym z najlepiej przeze mnie wspomnianych atrakcji miasta. Już po wejściu przez bramę moim oczom ukazały się najróżniejsze i najdziwniejsze gatunki drzew, krzewów i kwiatów. Wraz z koleżanką byłymy zachwycone tym widokiem. Olbrzymie figowce, bananowce, pięknie kwitnące kaktusy i wiele innych cieszących wzrok okazów, a wraz z nimi silny zapach tych wszystkich roślin, zmieniający się wraz z naszym przemieszczaniem się wzdłuż licznych alejek ogrodu. Tego nie można przegapić!

Po obiedzie w porcie i zrobieniu paru zdjęć wybrałyśmy się na plac w pobliżu Teatro Politeama, gdzie wsiadłyśmy w autobus jadący do Mondello. Jest to dzielnica Palermo z malowniczymi plażami i ekskluzywnymi ulicami. Pogoda niespecjalnie zachęcała do plażowania, aczkolwiek widoki zrekompensowały z nawiązką tę niedogodność. Wracając do mieszkania w Palermo, na jednej z uliczek natrafiłyśmy na degustację wina. Po paru łyżkach i niewielkim namyśle uznałyśmy, że smak wina Cavour będzie zwieńczeniem naszej pierwszej i zapewne nie ostatniej przygody z Sycylią. Butelkę wzięłyśmy na wynos, tak by poczęstować również naszego gospodarza.

Dzień siódmy i zarazem ostatni to brutalny powrót do rzeczywistości – droga z powrotem na lotnisko w Trapani i powrót do Krakowa. Zmęczone, spalone słońcem, ale i ogromnie zadowolone wsiadłyśmy na podkład samolotu, wiedząc, że to tylko nasze tymczasowe rozstanie z Sycylią.

Kamil kręci film

Relacja z niecodziennej wyprawy ekipy telewizji JP2TV do Lourdes

tekst: Paulina Guzik
zdjęcia: JP2TV

Gdy w samolocie z Monachium do Tuluzy okazało się, że wózek Kamila nie zmieści się do luku bagażowego, myśleliśmy, że to koniec wyprawy. Kamil nie mógłby przecież poruszać się na zwykłym wózku inwalidzkim. Jego jest specjalnie wyprofilowany, tak by Kamil z niego nie spadł, dlatego jest tak duży i „niepakowny”, a samoloty na tej akurat trasie – bardzo małe. Wózek, mimo wielkich oporów obsługi linii lotniczych, poleciał w końcu do Tuluzy późniejszym, większym samolotem. Kamil pierwszy wieczór w Lourdes musiał przemęczyć się na łóżku. To właśnie na nim podczas mszy inauguracyjnej pielgrzymkę po 15 godzinach podróży Kamil otrzymał pierwszą w życiu akredytację jako reporter JP2TV.

Kamil Cierniak ma 22 lata. Od urodzenia choruje na zanik mięśni. Na co dzień opiekuje się nim mama, Krystyna. Dzięki niej uparty jak mało kto Kamil może studiować wymarzone dwa kierunki. Jest studentem filozofii na UPJPII, a na UJ właśnie obronił licencjat z politologii. W maju pojechał do Lourdes jako reporter JP2TV, by stworzyć reportaż o corocznej pielgrzymce Zakonu Maltańskiego do cudownego sanktuarium.

Jak to się stało, że Kamil znalazł się w szeregach JP2TV, skoro nie studiuje dziennikarstwa? Gdy tworzyliśmy stronę naszej telewizji, operator JP2TV, człowiek orkiestra i prezes Dziennikarskiego Koła Naukowego Jakub Stoszek pokazał mi materiały, jakie zrobił z Kamilem na obozach i oazach dla niepełnosprawnych. Od razu pomyślałam: „oni muszą pojechać do Lourdes i zrobić film o pielgrzymce”. Przygotowania i starania trwały wiele miesięcy, ale z pomocą Fundacji św. Królowej Jadwigi dla UPJPII, Rady Kół Naukowych UPJPII i Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich Pomoc Maltańska udało się. Teraz wiemy, że warto było stanąć na głowie, by ta wyprawa doszła do skutku. „Nasza fundacja zdecydowała się wesprzeć finansowo wyjazd ekipy JP2TV do Lourdes, gdyż działamy po to, aby wspierać tych, których dobre pomysły i zapał do działania zasługują na docenienie. Staramy się promować studentów i pracowników z pasją, a takimi z pewnością jest ekipa JP2TV” – powiedział prezes fundacji ks. Andrzej Lichosy. „Cieszymy się, że Fundacja Pomoc Maltańska mogła wspomóc wyjazd Kamila do Lourdes. To było wyjątkowe wydarzenie – jeszcze nigdy podopieczny Pielgrzymki ZPKM do Lourdes nie zrealizował o niej filmu dokumentalnego. Czekamy z niecierpliwością na emisję materiału, by jeszcze raz przeżyć emocje, jakie co roku towarzyszą nam w Lourdes” – mówi Adam Zając, kawaler maltański, który od siedemnastu lat co roku jeździ do Lourdes, a od siedmiu organizuje wyjazd krakowskiej grupy pielgrzymów. Emisja filmu na telewizyjnej antenie planowana jest na 2016 rok.

Zadanie życia

Pielgrzymki Zakonu Maltańskiego do Lourdes nie można zaliczyć do całkiem tradycyjnego pielgrzymowania. Chodzi w nich o to, by podopieczni poczuli, że są dla nas – opiekunów – wyjątkowi, że przyjeżdżamy tam dla nich, jednocześnie dostając od nich o wiele więcej, niż my im dajemy – radość z każdej chwili i poczucie, że nasze problemy przy ich codziennych zmaganiach to przysłowiowa bułka z masłem. „W Lourdes najbardziej uderza to, że mimo obecności kilkunastu tysięcy osób, w dodatku z różnych krańców świata – wszyscy od razu

żyli jak rodzina, do integracji wystarczyło po prostu przyjazne spojrzenie czy zyczliwy uśmiech, który łamał bariery wynikające z choroby czy różnic językowych. Wszystkich łączyła jedna wiara i jeden cel – dotrzeć przed Cudowną Grotę, poczuć jej szczególną moc” – wspomina Kamil.

Uczestnicy polskiej części międzynarodowej pielgrzymki maltańskiej byli pod wrażeniem postawy Kamila, który bez cienia zmęczenia realizował wielogodzinne nagrania, niestrudzenie umawiając kolejnych rozmówców. Kawaler maltański Adam Zając wspomina: „Kamil zrobił na wszystkich uczestnikach pielgrzymki wielkie wrażenie. Swoją pasją i siłą do działania zaraził wszystkich dookoła. Jego obecność była kwintesencją tego wyjazdu – my, opiekunowie, jedziemy tam dla podopiecznych, by fizycznie im pomóc, oni mają zaś przez przeszkodę przeżyć ten wyjazd tak, jak sobie wymarzą. Kamil swoją postawą i pokorą, a także poświęceniem i dążeniem do celu zasłużył na najwyższe uznanie za wysiłek, jaki włożył w wyjazd”. Niełatwe zadanie miał w Lourdes operator JP2TV Jakub Stoszek. Choć dla naszej telewizji zrobił dziesiątki materiałów, przyznaje, że materiał tak poważny i wymagający realizował po raz pierwszy: „Działo się sporo, wiele rzeczy zasługiwało na uwagę, ale miałem tylko jedną kamerę i dwie ręce. Mimo tego starałem się jak mogłem. Idea materiału, miejsce i jego klimat sprawiły, że będąc nawet już dziesiątą godzinę w pełnym ruchu, nie traciłem sił. Dobrze, że miałem takiego reportera – często wózek i kolana Kamila służyły nam jako techniczna «bagażownia» do przewożenia mikroportów czy oświetlenia” – śmieje się Kuba.

„Cieszymy się, że wyjazd był tak wielkim przeżyciem dla naszych studentów i że tym doświadczeniem podzielił się z innymi” – stwierdziła wiceprezes Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla UPJPII Monika Wiertek. „To zadanie naszych młodych dziennikarzy najlepiej pokazało, że JP2TV jest dla wszystkich pasjonatów, że dobra telewizja nie jest dla tych, którzy tylko ładnie się uśmiechną, ale dla tych, którzy mają coś do powiedzenia. Kamil i Kuba są dopiero na początku swojej drogi, a już robią ważne reportaże. Cieszymy się, że dzięki działalności JP2TV mieli taką możliwość” – mówi ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII – dyrektor IDiKS.

Nakręcić to nie wszystko

Zdjęcia w miejscu reportażu to jedno. Najbardziej żmudna i czasochłonna praca to montaż. Z Lourdes przywieźliśmy wiele godzin materiału, w czerwcu zmontowany został szkielet reportażu. Po wakacyjnej przerwie kończymy właśnie prace, reportaż będzie gotowy lada dzień. „Najważniejsi, szczególnie i piękni byli w tej pielgrzymce ludzie. Przez cały ten wyjazd zostałem zbombardowany masą dobrych emocji i wrażeń” – wspomina Jakub Stoszek. Chcemy, by film oddał taki właśnie klimat pielgrzymki. Jednocześnie dziękujemy wszystkim, który przyczynili się do tego, że projekt mógł dojść do skutku, a Kamil mógł spełnić swoje reporterskie marzenie.

Elektroniczne źródła informacji dostępne w Bibliotece UPJPII

tekst: Anna Nowak

Głównym celem i zadaniem współczesnych bibliotek jest dostarczanie użytkownikom potrzebnych informacji, które można zdobyć głównie w źródłach elektronicznych. Zaliczyć do nich można m.in. bazy pełnotekstowe, bibliograficzne, faktograficzne, a także czasopiśma elektroniczne, książki elektroniczne oraz informacje z serwisów internetowych. Dodatkowo podzielić je można według kryteriów dostępności: na ogólnodostępne oraz te z dostępem licencjonowanym.

Na stronie internetowej www.upjp2.edu.pl w zakładce Biblioteka – Dla Czytelnika – Zasoby elektroniczne zebrano informacje zarówno o źródłach licencjonowanych, jak i tych z wolnym dostępem. W module tym użytkownik ma możliwość zapoznania się z bazami udostępnianymi w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki, jak też z wykupionymi przez Bibliotekę dostępnymi do innych elektronicznych źródeł informacji, m.in. ATLA Religion Database with ATLASerials, Communication & Mass Media Complete czy IBUK Libra.

W ramach sieci uczelnianej z proponowanych baz korzystać można bez konieczności logowania. Dodatkowo, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom użytkowników, Biblioteka oferuje pracownikom i studentom Uniwersytetu dostęp do wyżej wymienionych baz z komputerów prywatnych. Warunkiem korzystania z proponowanych zasobów jest posiadanie aktualnego konta czytelniczego na dany rok akademicki. Dostęp wymaga logowania. W celu skorzystania z bazy należy wybrać odpowiedni link ze strony biblioteki z modułu Bazy danych oznaczony jako **Dostęp HAN**. Pojawi się wtedy okno logowania, w którym należy wpisać login, czyli numer karty bibliotecznej, oraz hasło, czyli PESEL użytkownika.

Poniżej zostaną pokrótce przedstawione wybrane bazy i serwisy:

ATLA Religion Database with ATLASerials łączy bogaty indeks artykułów z czasopism, recenzji książek oraz zbiorów esejów z wszystkich dziedzin związanych z religią oraz zbiór online ATLA zawierający główne czasopiśma dotyczące religii i teologii. Baza opracowana została przez American Theological Library Association.

Communication & Mass Media Complete to najobszerniejsze, cenne źródło informacji dotyczących komunikacji i mass mediów. Baza CMMI zawiera treści z baz CommSearch oraz Mass Media Articles Index. Jest to źródło informacji i materiałów referencyjnych, uwzględniające pełny zakres wiedzy związanej z komunikacją. CMMI oferuje pełne indeksowanie i abstrakty dla ponad 570 czasopism („główne pisma tematyczne”) i wybrany zakres dla blisko 200 kolejnych („czasopiśma priorytetowe”). Ponadto baza zawiera pełne teksty z ponad 450 czasopism.

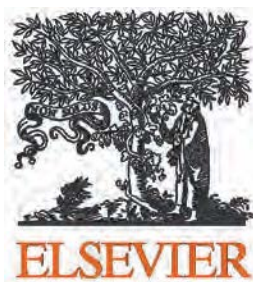
W ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki WBN polskie instytucje akademickie i naukowe posiadają dostęp do światowych zasobów wiedzy. Naukowe bazy danych, w tym kolekcje czasopism elektronicznych, udostępniane są w ramach licencji akademickich. Do najważniejszych zasobów licencyjnych należą: Ebsco, Elsevier Nature i Science, Scopus, Springer, Web of Science, Wiley.

EBSCO to konsorcjum wielodyscyplinarnych baz tematycznych, które są dostępne na platformie EBSCOhost i obejmują szero-

ki zakres tematyczny: nauki ścisłe, techniczne, humanistyczne, społeczne, ekonomiczne, biznes oraz nauki medyczne i biomedyczne. Pakiet podstawowy tego konsorcjum

składa się z baz pełnotekstowych zawierających czasopiśma naukowe, książki, gazety i inne publikacje: Academic Search Complete, Business Source Complete, Health Source: Nursing/Academic Edition, Health Source: Consumer Edition, Master File Premier, Newspaper Source, Regional Business News oraz z baz bibliograficznych (abstraktowych): Agricola, ERIC, GreenFILE, Library Information Science & Technology Abstracts (LISTA), MEDLINE, European Views of the Americas, Teacher Reference Center.

Czasopiśma elektroniczne **ELSEVIER** są udostępniane od roku 2010 w ramach krajowej licencji akademickiej. Licencja ta obejmuje wszystkie czasopiśma z aktualizowanej corocznie listy Freedom Collection obejmującej 1851 tytułów bieżących z rocznikami od 1995 oraz archiwa ponad 420 tytułów niekontynuowanych lub kontynuowanych pod inną nazwą. Ponadto w ramach polskiej licencji akademickiej zostaje utrzymany dostęp do czterech czasopism, które zostały usunięte z listy Freedom Collection w roku 2013 (The Lancet, The Lancet Infectious Diseases, The Lancet Neurology oraz The Lancet Oncology).

SCOPUS to interdyscyplinarna baza abstraktów i cytowań z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, technicznych, medycznych i humanistycznych. Działa ona na bazie wirtualnej biblioteki o nazwie ScienceDirect. Połowa czasopism w bazie Scopus pochodzi

spoza USA. Scopus umożliwia nie tylko przeszukiwanie pod kątem tematycznym, ale pomaga również w znalezieniu liczby cytowań wybranego czasopisma lub autora.

Platforma **WEB OF KNOWLEDGE**

obejmuje różne bazy danych produkowane przez firmę Thomson Reuters, w tym bazy abstraktowo-bibliometryczne, tzw. indeksy cytowań, do których należą: Science Citation Index Expanded (SCIE), Social Sciences Citation Index (SSCI), Art & Humanities Citation Index (AHCI) i Conference Proceedings Citation Index (CPCI) oraz pochodne bazy bibliometryczne, takie jak: Journal Citation Reports (JCR) oraz Essential Science Indicators (ESI). Indeksy cytowań zawierają abstrakty, podstawowe informacje bibliograficzne oraz informacje o cytowaniach z czasopism znajdujących się na liście Master Journal List (tzw. lista filadelfijska), która obejmuje około 16 500 czasopism. Do roku 2013 platforma miała nazwę Web of Knowledge, natomiast indeksy cytowań były określane łącznie jako pakiet Web of Science. Obecnie Web of Science (WoS) oznacza całą platformę.

Czasopisma elektroniczne **NATURE I SCIENCE** są udostępniane w ramach krajowych licencji akademickich od roku 2010. Licencja krajowa Nature w roku 2015 pozwala na dostęp do rocznika bieżącego i roczników archiwalnych (od roku 2010). Licencja krajowa Science pozwala na dostęp do rocznika bieżącego i archiwów od 1997 roku.

WILEY-BLACKWELL to jedno z czołowych wydawnictw akademickich na świecie i największy wydawca towarzystw naukowych. Kolekcja czasopism Wiley-Blackwell obejmuje 1377 tytułów z nauk ścisłych, humanistycznych i społecznych, udostępnianych wraz z archiwami od 1997 roku.

Licencja krajowa **SPRINGER** obejmuje ok. 1960 czasopism bieżących oraz ok. 390 czasopism archiwalnych wraz ze wszystkimi dostępnymi na serwerze rocznikami archiwalnymi. **Licencja ta obejmuje także archiwa serii książkowych, a także kolekcję 16 700 elektronicznych książek anglojęzycznych wydanych w latach 2004, 2005 oraz 2009–2011.**

Serwis **IBUK Libra** udostępnia publikacje w wersji elektronicznej. To należąca do Wydawnictwa Naukowego PWN czytelnia online podręczników akademickich oraz książek naukowych. Dzięki zastosowanej technologii i dostępowi poprzez sieć Internet czytelnicy mogą korzystać z serwisu całą dobę z dowolnego miejsca. Platforma umożliwia czytanie książek, jak również zaawansowaną pracę z tekstem np. zaznaczanie fragmentów, tworzenie notatek, tagowanie, bezpośrednie powiązanie zagadnień i treści książek ze słownikami i encyklopediami PWN. Dostęp do wybranych książek, wykupionych przez naszą bibliotekę na platformie IBUK Libra możliwy jest na trzy sposoby:

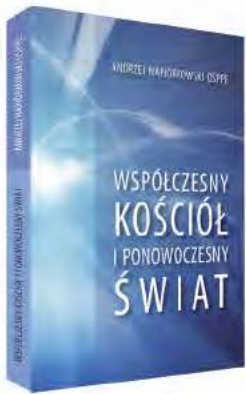
- z każdego komputera w ramach sieci uczelnianej,
- z komputerów prywatnych po zalogowaniu się przez HAN (dla pracowników i studentów UPJPII),
- z komputerów prywatnych po zalogowaniu się po wcześniejszym otrzymaniu hasła dostępu u dyżurującego bibliotekarza.

Nikt nie ma wątpliwości, że ogromną liczbę informacji można znaleźć również w Internecie. Jednak jego zasoby są tak ogromne, że nietrudno o szum informacyjny. Wiele cennych treści znajduje się w tzw. Internecie ukrytym. Wychodząc naprzeciw rosnącym potrzebom użytkowników, pracownicy biblioteki wyselekcjonowali ciekawe i wartościowe źródła informacji, które można znaleźć w zakładce Ciekawe linki na stronie www Biblioteki. Pogrupowano je w następujący sposób: Wyszukiwarki; Katalogi Biblioteczne: Polskie, Światowe, i dziedzinowo: Teologia/Religioznawstwo; Filozofia; Historia/Historia Kościoła; Prawo; Sztuka/Kultura; Nauki Społeczne: Katolicka Nauka Społeczna,

Komunikacja Społeczna, Pedagogika, Psychologia, Socjologia. Dziedziny nauki podzielono jednolicie na następujące działy: Bazy, Czasopisma, Repozytoria, Bibliografie, Portale/WWW, Inne. Do każdego linku w tych działach dołączono krótkie informacje na temat polecanego źródła/narzędzia.

Ciekawe linki to najnowsza propozycja Biblioteki. Usystematyzowany i czytelny podział ma usprawnić proces pozyskiwania cennych i przydatnych informacji. Zachęcamy zatem wszystkich użytkowników do zapoznania się z bogatą ofertą źródeł informacji dostępną na stronie internetowej Biblioteki.

recenzje

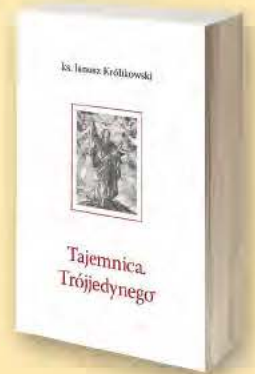

Andrzej Napiórkowski OSPPE, *Współczesny Kościół i ponowoczesny świat*, Kraków 2015

Inspiracją dla autora stały się relacje między Kościołem a współczesnym światem w perspektywie dokumentów Soboru Watykańskiego II: konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium*, konstytucji duszpasterskiej o Kościele *Gaudium et spes* oraz dekretu o ekumenizmie *Unitatis redintegratio*. Autor przypomina, że Kościół w drugiej połowie XX wieku otworzył się na sprawy współczesnego świata. W nauczaniu soborowym Kościół na nowo określił nie tylko sam siebie, ale również świat i swój stosunek do niego. Kościół współczesny otwiera się przede wszystkim na człowieka. O. Napiórkowski odwołuje się do *loci theologici* św. Jana Pawła II nazywającego człowieka drogą Kościoła, co znaczy, że Kościół spełnia się w człowieku, dlatego jest wspólnotą bosko-ludzką. Zawarte w tym tomie artykuły analizują zagadnienia: wiary w interpretacji nauczania *Vaticanum II*, grzechu i nieustannego oczyszczania się, chrześcijańskiej duchowości i kultury, ukrytego i jawnego piękna Kościoła, sekularyzacji. (Renata Dulian)

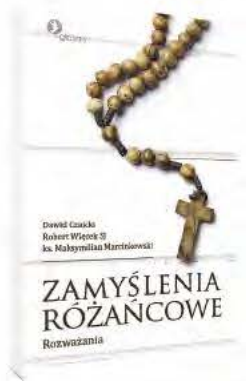
Ks. Janusz Królikowski, *Tajemnica Trójjedynego*, Kraków 2015

Publikacja zawiera studia poświęcone problematyce trynitarnej. Mają one głównie charakter historyczny, ale wskazują również na egzystencjalne, duchowe i mistyczne znaczenie tej kwestii. Autor podejmuje tematykę objawienia imienia Bożego i jego znaczenie egzystencjalno-teologiczne, przedstawia starotestamentowe objawienia imienia Bożego, rozpatruje przymioty miłosierdzia Bożego, przedstawia perspektywę prawdy o Bogu Ojcu w życiu chrześcijańskim. Kolejne rozdziały poświęca Trójcy Świętej, która objawia się w dziejach zbawienia, by dokonać zbawienia człowieka, przedstawia rozwój doktryny trynitarnej w pierwotnym Kościele, historię, strukturę i treść Symbolu nicejsko-konstantynopolińskiego, a także opcję teologiczno-duchową symbolu apostołskiego „od Trójcy do Trójcy”. Podejmuje problem *filioque*, rozpatruje pierwotny rozwój doktryny chrześcijańskiej jako źródła inspiracji personalistycznych. Rozważania zamyka refleksja na temat wpływu doktryny trynitarnej na życie społeczne. (Renata Dulian)

Elżbieta Czarny-Drożdżejko, Izabela Dobosz, Jakub Żurawski, *Regulacja dostępu do Internetu i jej polityczne uwarunkowania*, Kraków 2015

Celem publikacji jest opracowanie prawnej strony rozporządzeń unijnych w zakresie posiadania dostępu do Internetu poprzez analizę prawnych dokumentów Unii Europejskiej poruszających nadrzędną ideę zapewnienia do roku 2020 „każdemu obywatelowi Unii dostępu do globalnej sieci w formie przyłącza stacjonarnego” w postaci szerokopasmowego bezprzewodowego Internetu. Pierwszy rozdział porusza kwestię dostępu do Internetu jako jednej z wolności traktatowych i kwestię usługi rozumianej jako zwykle świadczenie wykonywane za wynagrodzeniem. Dostęp do Internetu ma być usługą powszechną, a regulacja określana jest na gruncie dyrektywy unijnej z 2002 roku. Autorzy monografii podkreślają, że dyrektywa porusza klauzulę odnoszącą się do możliwości informowania o wykorzystywaniu sieci niezgodnie z prawem i rozpowszechniania szkodliwych treści w zakresie bezpieczeństwa i poufności danych osobowych. Jednak jej istotą jest budowanie europejskiej sieci telekomunikacyjnej i łączności szerokopasmowej. Rozdział drugi podejmuje zagadnienie strategii zapewnienia powszechnego dostępu szerokopasmowego. W strategii „Europa 2010” zwrócono uwagę na konieczność zrównoważonego rozwoju. Stąd uzasadnione jest podjęcie silnej interwencji publicznej, aby prawnie zagwarantować powszechny dostęp szerokopasmowy. W tym kontekście – w ramach programu „Polska 2030” realizowane są podstawowe cele: zbudowanie kompetencji cyfrowych społeczeństwa i wprowadzenie edukacji cyfrowej jako przedmiotu systemu edukacyjnego. Rozdział trzeci porusza zagadnienie dostępu do Internetu na tle prawa polskiego. Autorzy zaznaczają, że polskie rozwiązania prawne są konsekwencją rozwiązań unijnych. W myśl tych rozwiązań tzw. megaustawa z dnia 7 maja 2010 roku o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych postawiła sobie za cel określenie zasad wspierania inwestycji telekomunikacyjnych, określenie zasad dostępu do infrastruktury telekomunikacyjnej, określenie praw i obowiązków inwestorów, właścicieli i użytkowników, a także określenie zasad lokalizacji regionalnych sieci szerokopasmowych. Analiza dokumentów prawnych dokonana przez autorów jest wyczerpująca i ukazuje zasadniczą wiedzę prawną z zakresu regulacji dostępu do Internetu i jej różnych politycznych uwarunkowań. Lektura monografii godna polecenia. (ks. Robert Nęcek)

Dawid Czaicki, Robert Więcek SJ, ks. Maksymilian Marcinkowski, *Zamyślenia różańcowe. Rozważania*, Warszawa 2015

Zamyślenia różańcowe to książka z krótkimi rozważaniami tajemnic różańca. Przeznaczona do osobistej medytacji, może jednak także być doskonałą pomocą w modlitwie wspólnotowej podczas nabożeństw różańcowych. Polecana wszystkim, dla których modlitwa różańcowa jest nieodłącznym elementem osobistej modlitwy. Krótkie rozważania, zawierające również wezwania modlitwne, pytania do osobistej refleksji będą idealnym uzupełnieniem i pomocą w modlitwie. Książka zawiera trzy różne zestawy rozważań do każdej z tajemnic różańca. (Dawid Czaicki)